

> TNO rapport voor
ZonMw

Empowered door Signs of Safety?

*Onderzoek naar de werkzaamheid van Signs
of Safety in de jeugdzorg*

TNO innovation
for life

Nederlands
Jeugdinstituut

21 juli 2017 >

Empowered door Signs of Safety?

Onderzoek naar de werkzaamheid van Signs of Safety in de jeugdzorg

Rapport voor:	ZonMw (dossier 729111008)
Datum	21 juli 2017
Auteurs	Remy Vink, Marianne de Wolff & Paula van Dommelen (TNO Child Health) Cora Bartelink (NJI) Soraya van der Veen (Rijks Universiteit Groningen)
Projectnummer	060.21802
Rapportnummer	R10816
Contact TNO	Remy Vink
Telefoon	088 866 6199
E-mail	Remy.vink@tno.nl

Gezond Leven

Schipholweg 77-89
2316 ZL LEIDEN
Postbus 3005
2301 DA LEIDEN
www.tno.nl

T 088 866 61 00
infodesk@tno.nl

© 2017 TNO

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van TNO.

Indien dit rapport in opdracht werd uitgebracht, wordt voor de rechten en verplichtingen van opdrachtgever en opdrachtnemer verwezen naar de Algemene Voorwaarden voor opdrachten aan TNO, dan wel de betreffende terzake tussen de partijen gesloten overeenkomst.

Het ter inzage geven van het TNO-rapport aan direct belanghebbenden is toegestaan.

Handelsregisternummer27376655

Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
2	Signs of Safety	3
3	Onderzoeksvragen	5
4	Methode	6
4.1	Onderzoekopzet	6
4.1.1	Werkwijze in de controle- en experimentele groep	6
4.1.2	Selectie van de steekproef: professionals	7
4.1.3	Selectie van de steekproef: ouders	7
4.2	Uitkomstmaten	8
4.3	Meetinstrumenten	9
4.3.1	Vragenlijsten ouders	9
4.3.2	Vragenlijsten medewerkers	11
4.4	Analyse	11
4.5	Begeleidingscommissie	12
5	Resultaten	13
5.1	Respons en non-respons	13
5.2	Kenmerken van geïnccludeerde cases op de voormeting (T_0)	14
5.3	Over de begeleiding volgens ouders op de voormeting (T_0)	16
5.4	Effecten van Signs of Safety	18
5.4.1	Effecten op eigen kracht, inzicht en betrokken van ouders	18
5.4.2	Effecten van Signs of Safety op veiligheid	19
5.5	Getrouwheid aan Signs of Safety (fidelity) op de nameting	20
6	Conclusie en discussie	22
6.1	Conclusies	22
6.2	Discussie	23
6.2.1	Non-respons	23
6.2.2	Plafondeffect	23
6.2.3	Specifieke groep	24
6.2.4	Empowerment als intermediaire uitkomstmaat	25
6.2.5	Is Signs of Safety effectief?	25
6.2.6	Aanbevelingen	25
7	Referenties	27
	Bijlage 1 Tabellen originele data (niet geïmputeerd)	29
	Bijlage 2 Informatiebrief en toestemmingsverklaring ouders	32
	Bijlage 3 Vragenlijsten	33
	Bijlage 4 Samenstelling begeleidingscommissie	65

1 Inleiding

Signs of Safety¹ is een oplossingsgerichte manier van werken met gezinnen waar kindermishandeling² speelt of vermoedens daarvan zijn (Turnell & Edwards, 1999). In deze werkwijze staat de eigen kracht van het gezin centraal en gaan professionals een partnerschap aan met de ouders. Samen worden concrete doelen geformuleerd en wordt vastgelegd wie wat gaat doen om de veiligheid van de kinderen in het gezin te garanderen. Door gebruik van technieken uit de oplossingsgerichte therapie (De Shazer, 1988; Berg, 1994), het sociale netwerk te betrekken en met focus op veiligheid en samenwerking helpt Signs of Safety de veiligheid te verbeteren. Deze aanpak moet ervoor zorgen dat ouders grip krijgen op het veranderingsproces en daarmee ook weer op hun eigen leven. Voor een blijvend veilige thuissituatie is het namelijk nodig dat ouders de regie over hun eigen leven terug krijgen, steun vanuit hun sociale netwerk kunnen vragen en uiteindelijk zelf een blijvend veilig opvoedingsklimaat voor hun kind(eren) kunnen creëren.

Signs of Safety wordt in steeds meer instellingen in Nederland toegepast, maar de effectiviteit ervan is nog niet onderzocht. Wel toonde buitenlands tevredenheidsonderzoek aan dat gezinnen waar Signs of Safety is toegepast positief waren over het contact met de jeugdbeschermer, voelden ze zich gerespecteerd en hadden ze de indruk dat ze een belangrijk aandeel in het proces konden leveren (Lohrbach & Sawyer, 2004; Skrypek e.a., 2012; Westbrook, 2006). Ook lijkt Signs of Safety veelbelovend te zijn omdat onderzoek aantoont dat oplossingsgerichte therapie in algemene zin positieve effecten heeft (Bartelink, 2012; Gingerich e.a., 2010; Stams e.a., 2006).

Bureau Jeugdzorg (BJZ) Drenthe³ was de eerste instelling in Nederland die Signs of Safety vanaf 2006 volledig heeft ingevoerd. Medewerkers zijn door de ontwikkelaar Andrew Turnell zelf of door hem gecertificeerde trainers getraind en er was sindsdien sprake van continue reflectie en ontwikkeling in het werken met Signs of Safety binnen de organisatie. BJZ Drenthe voerde procesevaluaties uit waaruit bleek dat professionals tevreden zijn over de werkwijze.

Doel van ons onderzoek was om de *werkzaamheid* van Signs of Safety in termen van empowerment, veiligheid en tevredenheid bij ouders en medewerkers, te onderzoeken.

---

¹ Gaandeweg het project is de naamgeving 'Signs of Safety' gedeponereerd en mag alleen gedragen worden door instellingen en trainers die daartoe gelicenseerd zijn door Resolutions Consultancy Pty Ltd. In deze rapportage bedoelen we waar 'Signs of Safety' staat tevens 'Signs of Safety®'

² Elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel (Jeugdwet 2015).

³ BJZ Drenthe en BJZ Groningen zijn in de loop van het project en in de transitie van de jeugdzorg naar de gemeenten, samen verder gegaan als JB-Noord (Jeugdbescherming Noord).

2 Signs of Safety

Signs of Safety is van oorsprong een Australische manier van werken. Het beoogt de eigen kracht (empowerment) van het gezin op respectvolle wijze te versterken, zet het sociaal netwerk in en biedt praktische handvatten aan professionals, ouders en kinderen om de veiligheid te verbeteren. De professional werkt vanuit partnerschap met ouders aan de veiligheid van kinderen en maakt gebruik van gesprekstechnieken uit de oplossingsgerichte therapie.

Het uitgangspunt van Signs of Safety is dat ieder gezin, ook als sprake is van kindermishandeling, beschikt over positieve eigenschappen en een sociaal netwerk, hoe beperkt ook. De vooronderstelling is dat dit sleutels zijn voor verbetering van de opvoedingspraktijk en de veiligheid van het kind. Samen met gezin en netwerk wordt gezocht naar wat er goed gaat in het gezin en hoe positieve elementen versterkt en ingezet kunnen worden als praktische oplossingen. Dit zorgt voor een beter draagvlak bij ouders waardoor andere, soms onconventionele, oplossingen kunnen worden gevonden dan die welke de professional aandraagt. Ouders en kinderen kunnen zo weer grip krijgen op hun leven en het veranderingsproces.

Tegelijkertijd is er de zorg over de veiligheid van de kinderen die meestal de aanleiding vormde voor een (aan)melding bij jeugdzorg. De professional stelt op basis daarvan grenzen ('bodemeisen') waarbinnen het gezin zelf oplossingen bedenkt. Door gezinnen duidelijk uit te leggen wat er wordt verwacht, zijn zij beter in staat om ook zelf oplossingen te bedenken en de veiligheid te herstellen. Samen met ouders, kinderen en het sociale netwerk worden bereikbare doelen geformuleerd en wordt vastgelegd in een veiligheidsplan wie wat gaat doen om de veiligheid duurzaam te garanderen. De professional gebruikt daarbij gesprekstechnieken uit de oplossingsgerichte therapie (De Shazer, 1988; Berg, 1994). Zes praktijkelementen vormen een leidraad voor de professional om de capaciteiten van een gezin beter uit te laten komen, te versterken en te beoordelen. Dit zijn:

1. Opstelling ten opzichte van het probleem (de (vermeende) kindermishandeling), het oplossen daarvan en mening over de professional en hulpverlenende instantie. De professional moet van elk gezinslid weten wat zijn of haar mening hierover is. Het kennen van deze opstelling helpt de professional om te reageren en uitvoerbare plannen te ontwikkelen.
2. Uitzonderingen op de kindermishandeling: wanneer gaat het goed? Dit geeft de professional en het gezin hoop, omdat het laat zien dat het probleem niet altijd bestaat. Uitzonderingen kunnen ook een aanwijzing voor oplossingen bieden. Het (vrijwel) ontbreken van uitzonderingen geeft informatie over de ernst van de situatie.
3. De sterke punten en hulpbronnen van het gezin in kaart brengen waardoor kan worden voorkomen dat iedereen die bij het probleem betrokken is overweldigd en ontmoedigd wordt en waardoor ouders en hun netwerk zelf mogelijke oplossingen kunnen aandragen.
4. Concentreren op de doelen en oplossingen: helder krijgen van de doelen van het gezin om de veiligheid van het kind en hun leven in algemene zin te verbeteren. Deze worden afgezet tegen de door de hulpverlenende instantie geformuleerde bodemeisen van wat minimaal noodzakelijk is. Dit wordt in een veiligheidsplan vastgelegd en gezamenlijk gemonitord. Geformuleerde doelen en afspraken zijn gedetailleerd en concreet, bijvoorbeeld: 'als mamma huilt, bel ik tante Lieke (tel.nr. ...)'.
5. Veiligheid en vooruitgang meten: tijdens het proces wordt voortdurend aan gezinsleden gevraagd hoe zij de veiligheid en de vooruitgang ervaren; de uitkomsten worden

vergeleken met het oordeel van de professional. Dit gebeurt met zogenaamde schaalvragen, waarbij betrokkenen (inclusief professionals) op een schaal van 1-10 aangeven hoe zij de situatie inschatten.

6. Bereidheid, vertrouwen en vermogen: alvorens te proberen om plannen uit te voeren, is het belangrijk de bereidheid, het vertrouwen en het vermogen van de gezinsleden te bepalen.

De houding van de professional neemt bij Signs of Safety een centrale rol in. Volgens Turnell e.a. moet de professionals steeds streven naar de onderstaande houdingsaspecten.

- > Respecteer de cliënt als iemand die het waard is om mee te werken.
- > Werk samen met de persoon, niet met het misbruik.
- > Besef dat samenwerken ook mogelijk is wanneer dwang is vereist.
- > Erken dat in elk gezin signalen van veiligheid aanwezig zijn.
- > Blijf veiligheid centraal stellen.
- > Ga na wat de cliënt wil.
- > Zoek altijd naar details.
- > Concentreer je op het tot stand brengen van kleine veranderingen.
- > Verwar de details van de zaak niet met een oordeel. Schort een oordeel op totdat zoveel mogelijk informatie is verzameld. Ieder kijkt vanuit een ander perspectief, geeft andere details en hiermee een ander oordeel.
- > Bied keuzemogelijkheden.
- > Behandel het gesprek als een platform voor verandering.
- > Behandel deze praktische uitgangspunten als streefdoelen, niet als aannames.

3 Onderzoeksvragen

De volgende vragen vormen het uitgangspunt voor het onderzoek:

Wat is het effect van het werken met Signs of Safety op de eigen kracht (empowerment) van ouders in vergelijking met ouders die niet of in mindere mate met Signs of Safety worden begeleid?

- > Scoren ouders met Signs of Safety hoger op een vragenlijst voor empowerment?
- > Hebben ouders met Signs of Safety meer inzicht in hun (opvoed)problemen en de veiligheid van hun kind(eren) en begrijpen zij beter waar jeugdbescherming zich zorgen over maakt en wat zij kunnen of moeten doen om deze zorgen weg te nemen?
- > Zijn ouders met Signs of Safety meer betrokken bij het begeleidingstraject (participatie)?
- > Hebben ouders met Signs of Safety positiever beelden en opvattingen ten aanzien van de opvoeding, hun kind(eren), het begeleidingstraject en de begeleider?

4 Methode

4.1 Onderzoeksopzet

Het onderzoek is opgezet als een ‘natuurlijk’ experiment waarin prospectief ten aanzien van een aantal uitkomstmaten een vergelijking is gemaakt tussen een experimentele groep met gezinnen bij BJZ Drenthe (met Signs of Safety) en een controlegroep met gezinnen bij BJZ Groningen (zonder Signs of Safety).

4.1.1 Werkwijze in de controle- en experimentele groep

In zowel de experimentele als controlegroep wordt (tevens) gewerkt met de Deltamethode (PI Research & Van Montfoort, 2009) die landelijk is ingevoerd. BJZ Drenthe voerde Signs of Safety vanaf 2005 naast de Deltamethode in. Voordien werd al enige tijd ‘oplossingsgericht’ gewerkt (De Shazer, 1988; Berg, 1994). De standaardzorg bestaat voor de controlegroep uit de Deltamethode; in de experimentele groep uit de Deltamethode plus Signs of Safety.

De kern van de Deltamethode is het Vierstappenmodel. Het Vierstappenmodel helpt gezinsvoogden om de ontwikkelingsbedreiging op te heffen door samen met het gezin concrete werkdoelen op te stellen. De vier stappen zijn:

1. het formuleren van zorgpunten, sterke punten en de visie van het gezin op de problemen;
2. het vertalen van zorgpunten in mogelijke verstoringen in en bedreigingen van de ontwikkeling van het kind;
3. het benoemen van gewenste ontwikkelingsuitkomsten;
4. het opstellen van werkdoelen, actiepunten en het werken met het ‘plan op tafel’.

Een belangrijk aspect in de werkwijze Delta is de communicatie tussen de gezinsvoogd en het gezin. De belangrijkste vaardigheden die de gezinsvoogd hiervoor tot zijn beschikking heeft, zijn het zogenaamde ‘engageren’, het ‘positioneren’ en het schakelen tussen deze twee vaardigheden.

Engageren is de vaardigheid om kind, ouders en andere betrokkenen te motiveren tot actieve medewerking.

Positioneren is de vaardigheid om het specifieke van de kindbeschermingsmaatregel, vooral de veiligheid en ontwikkeling van het kind, te verduidelijken.

In de Deltamethode zijn enkele elementen verwerkt die ook in de Signs of Safety benadering gebruikt worden. Overeenkomstig Signs of Safety is het belangrijk dat de gezinsvoogd aandacht heeft voor:

- > het feit dat ouders het moeilijk vinden de gezinsvoogd te vertrouwen, omdat die belangrijke beslissingen over hun leven kan nemen;
- > signalen van veiligheid, die in elk gezin voorkomen;
- > veiligheid als doel van de OTS (ondertoezichtstelling) en van de samenwerking met de ouders;
- > wat cliënten als zorgen zien en wat zij willen;
- > situaties waarin zich uitzonderingen op de problemen voordoen en waar sterke kanten en hulpbronnen van het gezin zichtbaar worden;
- > het verschil tussen feitelijke informatie over de situatie en het eigen oordeel.

Met de transitie van het jeugdstelsel per 2015 zijn BJZ Groningen en Drenthe opgegaan in één organisatie (Jeugdbescherming Noord). Op termijn zullen ook alle medewerkers in Groningen getraind zijn in Signs of Safety. Ten tijde van de dataverzameling van dit onderzoek (van september 2014 tot eind 2016) was BJZ Drenthe de enige organisatie in Nederland die

gecertificeerd is om met Signs of Safety te werken, en waar alle medewerkers, teamleiders en management daadwerkelijk getraind zijn in deze benadering.

De dataverzameling in Drenthe is gestart per 1 september 2014 en heeft doorgelopen tot eind december 2016. In Groningen is de dataverzameling iets later van start gegaan, namelijk op 1 december 2014 en heeft eveneens doorgelopen tot eind december 2016.

4.1.2 Selectie van de steekproef: professionals

Voorafgaand aan de werving van de gezinnen, werden in Drenthe en Groningen professionals (gezinsvoogden en gedragswetenschappers) geselecteerd die zouden meedoen aan het onderzoek. In beide BJZ's werden de professionals voor deelname zoveel mogelijk gematcht, voor wat betreft achtergrondkenmerken zoals aantal jaar werkervaring, en type cases. Ten aanzien van het werken met Signs of Safety werd in Drenthe vooraf voor de medewerkers een 'fidelity-check' gedaan door de manager. Hiervoor is de concept versie van de 'Signs of Safety Supervisor Practice Fidelity Assessment' (Roberts e.a., z.d.) gebruikt. Met behulp van deze check werd vastgesteld in welke mate een medewerker volgens de Signs of Safety benadering werkt. In Groningen werden medewerkers op basis van het implementatie- en trainingsplan voor Signs of Safety geselecteerd. Alleen medewerkers die nog niet getraind waren, deden mee aan het onderzoek. Medewerkers ontvingen een instructie voor de dataverzameling.

Echter omdat lopende de dataverzamelingsperiode de instroom van respondenten onvoldoende vlotte, is er voor gekozen om deze selectie los te laten en alle medewerkers ouders voor deelname te laten werven en bij de data-analyse achteraf zo nodig te corrigeren voor de mate van getrouwheid aan Signs of Safety volgens de medewerkers zelf en volgens ouders (Signs of Safety self-assessment en parent feedback). Dit corrigeren bleek uiteindelijk op basis hiervan niet nodig.

4.1.3 Selectie van de steekproef: ouders

BJZ Groningen bedient in beginsel een populatie die vergelijkbaar is met die van BJZ Drenthe. De opzet was dat alle gezinnen in Drenthe of Groningen bij wie een begeleidingstraject bij BJZ startte, gevraagd werden deel te nemen aan het onderzoek. Meer specifiek werden zowel in Drenthe als in Groningen gezinnen in het onderzoek geïncludeerd die aan bepaalde criteria voldeden. Het ging om gezinnen waarbij

- > een onderzoek van het AMK (Veilig Thuis) gestart was,
- > en/of sprake was van een ondertoezichtstelling (OTS),
- > en/of waarover een zorgmelding bij Toegang was gedaan, die BJZ in behandeling nam.

Indien er meerdere kinderen in een gezin waren, had deelname aan het onderzoek betrekking op het kind waarvoor de (aan)melding gold; betrof dit meerdere kinderen, dan had deelname betrekking op het kind waar de meeste zorgen over bestonden.

Medewerkers van BJZ Drenthe en Groningen vroegen bij het eerste gesprek de ouders in deze gezinnen of ze aan het onderzoek wilden deelnemen. Ouders ontvingen tevens een informatiebrief. Ouders gaven schriftelijk toestemming voor deelname aan het onderzoek. Deze procedure, de informatiebrief en toestemmingsverklaring zijn vooraf beoordeeld door de cliëntenraden van de instellingen. Na afloop ontvingen deelnemende ouders een cadeaubon ter waarde van 30 euro als dank. Dit bedrag is in overleg met de cliëntenraad bepaald.

Indien ouders niet wilden deelnemen aan het onderzoek is (kort) gevraagd naar de reden; van deze ouders werden wel de medewerkersvragenlijsten ingevuld. De vragenlijsten van ouders en medewerkers, op de voormeting en nameting, werden gekoppeld via een unieke respondentcode. De codesleutel was in beheer van de beide BJZ-organisaties (Jeugdbescherming Noord).

De steekproefgrootte is op basis van powerberekening bij aanvang geraamd. Om met een power van 80% een klein tot middelgroot effect (Cohen's $d=0,4$) significant te verkrijgen ($\alpha=0,05$, tweezijdig toetsen) was berekend dat minimaal 100 gezinnen per groep nodig waren om voldoende kracht voor bewijs te kunnen vinden. Daarbij was rekening gehouden met een verwachte uitval van 25% per meetmoment (in eerste aanleg drie meetmomenten). De totale steekproefgrootte moest voor een significant middelgroot effect dus minimaal 237 gezinnen per groep (controle en experimenteel) zijn. Per BJZ Drenthe/Groningen kwamen er gemiddeld 30 tot 40 gezinnen waarbij (een vermoeden van) kindermishandeling aan de orde was, per maand binnen via het toenmalige AMK, Toegang of Jeugdbescherming. Met een wervingsperiode van 8 maanden (in totaal 240 tot 320 gezinnen per BJZ) werd dit haalbaar geacht.

4.2 Uitkomstmaten

De vooronderstelling is dat de eigen kracht (empowerment) van ouders een mediërende rol speelt bij het bevorderen van de ontwikkeling en de veiligheid van het kind. Over het begrip empowerment is veel geschreven sinds de jaren zeventig (Kuhn, 1970; Rappaport, 1987; Perkins & Zimmerman 1995) en er zijn vele definities in omloop. De WHO (Nutbeam, 1998) definieert empowerment "as a process through which people gain greater control over decisions and actions affecting their health and well-being". Zimmerman duidt empowerment als een complex concept dat drie deelaspecten, op drie niveaus (persoonlijk, organisatie en community) omvat: controle, kritisch bewustzijn en participatie (1988). Persoonlijke empowerment wordt door Peters e.a. (2007), vanuit een 'public health' -perspectief, verder uitgewerkt als:

- > zelfbeleving (o.a. controle, competentie, eigenwaarde);
- > kritisch bewustzijn (o.a. inzicht in mogelijkheden en middelen);
- > gedrag (o.a. participatie, weerbaarheid).

Het sociaal netwerk en het vermogen om dat te benutten voor het oplossen van problemen, kan geschaard worden onder de gedragscomponent 'participatie'. Werken volgens Signs of Safety vraagt echter niet alleen een participatie op gedragsniveau (doen wat gevraagd of afgesproken is) maar ook een kwalitatieve vorm van betrokkenheid vanuit intrinsieke motivatie en de overtuiging dat de begeleiding nodig en zinvol is. Yatchmenoff (2015) maakt binnen dit concept van 'betrokkenheid' onderscheid tussen vier componenten:

- > ontvankelijkheid ('receptivity'): openstaan voor hulp wat blijkt uit inzicht in problematiek en de noodzaak van interventie;
- > werkrelatie: het opbouwen van een positieve en wederkerige relatie die zich kenmerkt door een kwalitatief goede communicatie;
- > wantrouwen/vertrouwen: de overtuiging dat de hulpverlener of instantie al of niet kwade bedoelingen heeft;
- > investering ('buy-in'): de mate waarin cliënt bereid is te investeren door initiatief te nemen, hulp te zoeken en probleemeigenaar te zijn.

Signs of Safety beoogt de veiligheid voor het kind te verbeteren door de positieve krachten van ouders en sociale netwerk te versterken. Via Signs of Safety wordt toegewerkt naar een voldoende 'level of empowerment' om tot gunstiger gezinsuitkomsten te komen (Nachsen, 2004). Empowerment van ouders kan dus als een van de intermediaire uitkomstmaten van Signs of Safety beschouwd worden.

Bij de keuze van meetinstrumenten baseren wij ons onder andere op deze theorieën over het begrip empowerment/eigen kracht.

Vanwege het belang van de veiligheid van het kind als uitkomst van Signs of Safety, is ook het effect op deze primaire uitkomstmaat onderzocht. De verwachting was dat dit niet binnen de termijn van de projectperiode op basis van bijvoorbeeld meldingen bij AMK/Veilig Thuis vastgesteld kon worden. Daarom is volstaan met een inschatting van de veiligheid op een schaal van 1 tot 10 vanuit het perspectief van de professional en de ouders.

Samenvattend is gekeken naar het effect op de uitkomsten:

- > Empowerment van ouders:
  - Aspecten van zelfbeleving ten aanzien van opvoeding (competentiebeleving, competentiebenutting, sociale steun, zelfmanagement).
  - Kritisch bewustzijn: inzicht van de ouders in de opvoedings- en veiligheidsproblematiek, de zorgen van BJZ daarover en de manieren om die zorgen te verminderen; beelden en opvattingen van ouders met betrekking tot de begeleiding; opvattingen van ouders over opvoeding en hun kinderen.
  - Betrokkenheid van ouders; ontvankelijkheid voor hulp en adviezen; verwachtingen, samenwerking met professional, vertrouwen, bereidheid te investeren en 'therapietrouw'.
- > Inzicht in problematiek en ernst
- > Veiligheid bij kinderen volgens ouders en professionals.

4.3 Meetinstrumenten

Op basis van de rationale met betrekking tot het begrip 'empowerment' (paragraaf 4.2) is vervolgens voor onderstaande meetinstrumenten gekozen. De vragenlijsten zijn voorafgaand aan het uitzetten daarvan beoordeeld door de cliëntenraden van de instellingen. De ouders ontvingen de vragenlijsten naar wens online (via Survalyzer), op papier en met antwoordenvolpette of via email (Word-versie). Ook bestond er de mogelijkheid om de vragenlijst telefonisch samen met een onderzoeker in te vullen. Hier is twee keer gebruik van gemaakt.

Vragenlijsten van ouders en medewerkers, op de voormeting en nameting, werden gekoppeld via een unieke respondentcode. De vragenlijsten zijn opgenomen als bijlagen.

4.3.1 Vragenlijsten ouders

De ouders in het onderzoek kregen de volgende items/vragenlijsten voorgelegd.

Alleen op de voormeting:

- > Enkele vragen met betrekking tot **achtergrondkenmerken**.

Op zowel voor- als nameting:

- > Twee schaalvragen (10-puntsschaal) over de **beleving van de veiligheid** in het gezin en specifiek voor het betreffende kind.
- > De **EMPO-ouders 2.0** is een gevalideerde vragenlijst die onder andere het inzicht van de ouders in de problemen en veiligheid rond het gezin beoogt te meten. De EMPO voor ouders bevat 27 items met een 5-punts Likert schaal beantwoording, in drie subschalen op het gebied van empowerment: competentiebeleving als persoon (8 items) en als ouder (7 items), en competentiebenutting (12 items). Betrouwbaarheid van de schalen bij zowel moeders als vaders: 'Competentiebeleving als persoon': alpha .81, 'Competentiebeleving als opvoeder': alpha .82 en 'Competentiebenutting': alpha .75. Uit factoranalyse blijkt dat de verschillende items drie verschillende schalen vormen en dat deze drie schalen

gezaamenlijk binnen één component kunnen worden onder gebracht. (Damen & Veerman, 2005; 2011).

- > De **Nederlandse Empowerment Lijst (NEL)** is een gevalideerde lijst om eigen kracht of empowerment van de ouders te meten. We hebben alleen de subschaal 'Sociale Steun' ($\alpha = .868$) gebruikt bestaande uit 7 items met een 4-punts Likert schaal beantwoording (Boevink, 2011). Het concept 'sociale steun' ontbrak namelijk in de EMPO en vormde daarmee een zinvolle aanvulling op de EMPO voor ouders.
- > De **OpvoedingsBelasting Vragenlijst (OBVL)** meet opvattingen van ouders over opvoeding. Uit deze vragenlijst zijn alleen de subschalen 'Problemen in de ouder-kindrelatie' (6 items) en 'Problemen met opvoeden' (6 items) gebruikt. De vragen bieden een 4-punts schaal voor beantwoording. De interne consistentie van beide schalen is goed gebleken in eerder onderzoek: 'problemen in de ouder-kindrelatie': $\alpha = .82$; 'problemen met opvoeden': $\alpha = .83$ (Vermulst e.a., 2012). Aan de schaal 'Problemen met opvoeden' zijn twee items toegevoegd: 'Als mijn kind verdriet heeft dan kan ik het troosten' en: 'Ik houd rekening met wat in het belang van mijn kind is'. Deze zijn meegenomen in de analyse.
- > Vier geconstrueerde vragen betroffen **inzicht in aard en ernst van de problematiek en noodzaak van begeleiding**.
- > Met een vertaling van de **Client Engagement Scale (CES)** is de betrokkenheid van ouders in het hulpverleningsproces gemeten. Deze is onderverdeeld in de subschalen 'Investering' (8 items); 'Werkrelatie' (4 items); 'Ontvankelijkheid (4 items) en 'Wantrouwen' (3 items) en heeft een 5-punts Likert schaal beantwoording. Er is geen Nederlands onderzoek naar de betrouwbaarheid en validiteit gedaan. Buitenlands onderzoek laten hoge interne consistentie zien op item- en subschaal niveau (Ontvankelijkheid ('receptivity') $\alpha = .81$; Investering ('buy-in') $\alpha = .91$; Werkrelatie $\alpha = .88$; Wantrouwen $\alpha = .88$; overall vragenlijst Betrokkenheid $\alpha = .95$). (Yatchmenoff, 2015)

De CES-vragenlijst zou aanvankelijk in een tussenmeting en nameting gebruikt worden (in plaats van nulmeting en nameting) vanuit de overweging dat ouders pas in de loop van de begeleiding zich betrokken kunnen gaan voelen. Echter, omdat de instroom van respondenten niet vlotte, en de tussenmeting nog minder, is halverwege het onderzoek onder andere besloten de tussenmeting achterwege te laten maar de CES-lijst wel aan de nulmeting toe te voegen. Hierdoor is de CES-lijst niet aan alle respondenten bij de nulmeting voorgelegd.

Alleen op de nameting:

- > Daarnaast hebben ouders de **Signs of Safety Parent Feedback Checklist** ingevuld op de nameting. Dit is een oudervragenlijst waarmee binnen het werken volgens Signs of Safety feedback gevraagd wordt van ouders ter evaluatie van de begeleiding. Hoewel er in de checklist gevraagd wordt naar het voorkomen van elementen van Signs of Safety in de begeleiding, kan die door de aard van de vragen ook gebruikt worden indien niet volgens Signs of Safety wordt gewerkt (controlegroep) en kan het iets zeggen over de mate van tevredenheid met het proces van de begeleiding. Van deze vragenlijst zijn de betrouwbaarheid en validiteit niet bekend.

4.3.2 Vragenlijsten medewerkers

De medewerkers in het onderzoek kregen de volgende vragenlijsten voorgelegd.

Op voor- en nameting:

- > Ook de medewerkers hebben net als de ouders op een schaal van 1 en 10 de **veiligheid** in het gezin beoordeeld, en de veiligheid voor het specifieke kind.
- > Daarnaast is voor een beeld van de veiligheid in het gezin ook het '**Licht instrument risicotaxatie kind-veiligheid**' (**LIRIK**) (Ten Berge e.a. 2014) gebruikt. Aanvankelijk had dit instrument de voorkeur van de medewerkers om in het onderzoek te gebruiken, boven de Delta-veiligheidslijst, omdat de LIRIK volgens medewerkers het meest werd toegepast en sowieso al voor de begeleiding werd ingevuld. Gaandeweg de dataverzamelperiode bleken medewerkers de LIRIK echter onvoldoende in te vullen en dit te omvangrijk te vinden. De LIRIK noch Delta-veiligheidslijst bleken standaard bij alle cliënten te worden ingevuld. Daarom is de LIRIK halverwege uit de dataverzameling gelaten.

Alleen op de nameting:

- > Om een beeld te krijgen van de mate van verandering volgens medewerkers is een aangepaste versie van de **Beoordelingsschaal Tevredenheid en Effect (BESTE)** (De Meyer, 2004) voorgelegd. De BESTE is een evaluatieve vragenlijst waarop medewerkers konden aangeven of de situatie: eerder slechter dan beter is geworden; niet veranderd is; wel wat verbeterd is; goed vooruitgegaan is; niet te beoordelen is. De BESTE bestaat uit negen items.
- > Daarnaast hebben medewerkers een vragenlijst ingevuld per casus over de mate waarin zij (elementen van) Signs of Safety hebben uitgevoerd. Van deze vragenlijst zijn de betrouwbaarheid en validiteit niet bekend. Het betreft de **Self-assessment Signs of Safety Fidelity Rating Checklist** die binnen Signs of Safety wordt gebruikt.

4.4 Analyse

In ons onderzoek zijn er in totaal 152 medewerkersvragenlijsten en 66 oudervragenlijsten aangeleverd op de voor- en/of nameting. Omdat deze dataset ontbrekende waarden bevatte, is multiële imputatie met behulp van MICE in de software R toegepast (Van Buuren, 2012). In tabel 1 bij de resultaten staan de aantallen weergegeven. Door het toepassen van multiële (meerdere bestanden) imputatie houden we rekening met de onzekerheid van de geïmputeerde waarden. Bij een laag percentage ontbrekende waarden is het imputeren van 5 bestanden voldoende. Voor dit onderzoek hebben we dit aantal verhoogd naar 20. Bij de imputatie hebben we zowel de antwoorden op medewerkersvragenlijsten als de oudervragenlijsten in het imputatiemodel opgenomen om zoveel mogelijk informatie te hebben voor het schatten van de geïmputeerde waarden. Vervolgens is bij de analyses een selectie toegepast op de geïmputeerde databestanden om alleen die cases in de analyses mee te nemen, waarvan op minimaal een van beide meetmomenten een oudervragenlijst aanwezig was. Met de imputatie zijn, bij het ontbreken van ouderlijsten, namelijk ook gegevens voor ouders geschat enkel op basis van medewerkers-uitkomsten. Deze zijn dus buiten de analyses gehouden om nog zo dicht mogelijk bij de originele data te blijven zonder daarbij de antwoorden van de cases te verliezen die alleen op de voor- of nameting hebben deelgenomen. Die gegevens zijn namelijk zeer waardevol en verhogen de power van het onderzoek. Verder ontbrak van 1 case de code voor Groningen of Drenthe. Deze case is ook

buiten beschouwing gelaten. Na deze selectie resteerde een set van 20 geïmputeerde bestanden die ieder telkens 65 cases bevatten. Vervolgens zijn de analyses op elk bestand uitgevoerd en daarna gepoold (het samenvoegen van de resultaten om te komen tot één overall schatting). In dit verslag rapporteren we wanneer we de effect-uitkomsten bespreken (vanaf paragraaf 5.4), over de geïmputeerde databestanden na selectie. In de bijlagen worden de uitkomsten op de originele data (niet geïmputeerd) getoond.

Op twee manieren hebben we het mogelijke effect van Signs of Safety geanalyseerd. Om de experimentele en controlegroep te vergelijken zijn er t-toetsen voor gepaarde waarnemingen (voor-en nameting) en 'gewone' t-toetsen (verschil tussen Drenthe en Groningen op 1 tijdstip) uitgevoerd. Verder zijn lineaire regressie analyses uitgevoerd waarbij de uitkomst op de nameting voorspeld werd door de uitkomst op de voormeting en de groep waartoe het gezin behoorde. Op deze manier kon het effect van de groep (experimentele versus controlegroep) op de uitkomstmaat onderzocht worden, waarbij er gecorrigeerd werd voor de beginsituatie zoals gemeten in de voormeting.

Open vragen (bv. reden voor (aan)melding, andere hulpverlening, verwachting van de begeleiding) zijn handmatig gecodeerd door twee onderzoekers onafhankelijk van elkaar, en betrokken in de analyses.

In de analyses zijn uiteindelijk de uitkomsten op de vragenlijst BESTE (medewerkers) achterwege gelaten omdat er te veel vragen niet beantwoord waren. Om een score te kunnen berekenen vergt de instructie namelijk dat op niet meer dan 3 items niet of 'niet te beoordelen' is gescoord.

4.5 Begeleidingscommissie

Een onafhankelijke commissie begeleidde en adviseerde bij het project. Zie bijlage 4 voor de samenstelling van de commissie.

5 Resultaten

5.1 Respons en non-respons

In de steekproef zaten uiteindelijk 35 medewerkers van BJZ Drenthe, en 37 medewerkers van BJZ Groningen. Met elkaar benaderden zij 158 ouders voor deelname aan het onderzoek. Dat is aanzienlijk minder dan wat vooraf mogelijk werd geacht op basis van het gemiddeld aantal van 30 à 40 (aan)meldingen per maand, van gezinnen waar (mogelijk) kindermishandeling speelt.

Vervolgens hebben ook lang niet alle ouders die een toestemmingsverklaring hebben ondertekend, daadwerkelijk een vragenlijst op de voor en/of de nameting ingevuld, om uiteenlopende redenen zoals problemen met lezen en schrijven, 'het heeft toch geen zin', wijzigingen in de begeleiding door BJZ of terugtrekking uit het onderzoek. Non-respons van ouders werd voor zover bekend bij de onderzoekers geregistreerd. In de steekproef voor het onderzoek hebben uiteindelijk 65 ouders de vragenlijst op de voormeting ingevuld en 27 ouders op de nameting waarbij beide groepen niet volledig overlaptten. Zie Tabel 1. Slechts 24 ouders in totaal hebben zowel de vragenlijst op de voormeting als op de nameting ingevuld. De beoogde 100 cases per groep (experimenteel en controle) die minstens nodig waren om effecten met voldoende bewijskracht te kunnen onderbouwen, is niet behaald.

Non-respons was er aanvankelijk vooral bij de medewerkers maar bleek er in tweede instantie ook bij de ouders te zijn. Een aantal maatregelen is genomen om de instroom van cases te bespoedigen:

- > verlengen van de inclusieperiode;
- > alle medewerkers laten werven in plaats van alleen de gematchte medewerkers;
- > achterwege laten van een tussenmeting op 3 maanden na de nulmeting;
- > vereenvoudiging van de procedure en de rol voor medewerkers daarin minimaliseren: achterwege laten van de LIRIK; werving, uitzetten vragenlijsten, contacten met cliënten en administratie met betrekking tot de inclusie zijn belegd bij daarvoor vrijgemaakte medewerkers BJZ (een honours studente van de Rijksuniversiteit van Groningen en een re-integrerende medewerker);
- > motivering van medewerkers, informatie en steun vanuit het management;
- > actieve telefonische benadering en reminders van respondenten (ouders).

In Tabel 1 wordt een overzicht gegeven van het aantal verzamelde vragenlijsten via de ouders, en via de medewerkers op de voor- en nameting. De verdeling van de vragenlijsten via ouders en medewerkers is over de beide groepen (Drenthe en Groningen) redelijk gelijk.

Tabel 1. Aantal verzamelde vragenlijsten via ouders en medewerkers in Drenthe en Groningen

	Aantal gezinnen benaderd	Aantal gezinnen dat wil meedoen	ouder-vragenlijsten			medewerker-vragenlijsten		
			Voor meting ¹	Nameting ²	Een of beide tijdstippen ¹	Voor meting ⁵	Nameting	Een of beide tijdstippen
Drenthe	73	51 (70%)	35 (69%)	15 (43%)	35 (69%)	73 (100%)	32 (44%)	73 (100%)
Groningen	85	55 (65%)	30 (47%)	12 (46%)	30 (55%) ³	75 (88%)	45 (61%)	79 (93%) ⁶
Totaal	158 (100%)	106 (67%)	65 (61%)	27 (42%)	65 (61%) ⁴	148 (94%)	77 (52%)	152 (96%)

¹ Respons afgezet tegen het aantal gezinnen dat wilde meedoen.

² Respons afgezet tegen het aantal gezinnen dat een vragenlijst op de voormeting invulde.

³ Er zijn 4 Groningse ouders die wel een T2 vragenlijst hebben ingevuld, maar geen vragenlijst op To.

⁴ In totaal zijn 66 ouderlijsten ontvangen maar van 1 lijst ontbreekt de code voor Groningen of Drenthe.

⁵ Respons van de medewerkers afgezet tegen aantal gezinnen dat benaderd is (door medewerker).

⁶ Er zijn 4 Groningse medewerkers die wel een T2 vragenlijst hebben, maar geen vragenlijst op To.

Binnen de groepen Drenthe en Groningen zijn van de in totaal 66 binnengekomen oudervragenlijsten er in Drenthe: 11 afkomstig van het AMK/Veilig Thuis; 20 van BJZ-jeugdbescherming en 4 van BJZ-Toegang. In Groningen: 17 van het AMK/Veilig Thuis en 13 van BJZ-jeugdbescherming. Eén oudervragenlijst was zonder code.

Van de medewerkersvragenlijsten waren er in Drenthe: 13 van het AMK/Veilig Thuis; 51 van BJZ-jeugdbescherming en 6 van BJZ-Toegang. In Groningen: 38 van het AMK/Veilig Thuis en 41 van BJZ-jeugdbescherming. Van 3 medewerkersvragenlijsten was de herkomst niet bekend.

Bij zowel de oudervragenlijsten als medewerkersvragenlijsten is er in Groningen dus meer respons vanuit het AMK/Veilig Thuis dan in Drenthe.

Bij zowel de oudervragenlijsten als medewerkersvragenlijsten is er in Drenthe iets meer respons vanuit BJZ-jeugdbescherming dan in Groningen.

Respons vanuit BJZ-Toegang was er (gering) alleen vanuit Drenthe.

Deze verschillen kunnen worden verklaard vanuit de fusie van de twee BJZ-organisaties (tot Jeugdbescherming Noord) die zich gedurende het project en in het kader van de landelijke transitie van het jeugdstelsel voltrok. Daarbij werden twee organisatiedelen afgestoten naar de gemeenten en vielen BJZ-Toegang Groningen en AMK/Veilig Thuis Drenthe goeddeels uit het onderzoek.

5.2 Kenmerken van geïncludeerde cases op de voormeting (T₀)

In Tabel 2 wordt op basis van de niet-geïmputeerde dataset een overzicht gegeven van achtergrondkenmerken van de ouders die hebben meegedaan aan het onderzoek: het ging in een meerderheid van de gevallen om een biologische ouder, de helft van de ouders was alleenstaand.

Tabel 2: Achtergrondgegevens steekproef ouders (niet-geïmputeerde dataset)

		Controlegroep Groningen n=30	Experimentele groep Drenthe n=35	Totaal (%)
Relatie ouder tot kind	Biologische ouder	23	34	57 (88%)
	Stiefouder	1	1	2 (3%)
	Missing	6	0	6 (9%)
Leefsituatie ouder	Alleenstaand ouder	12	18	30 (46%)
	Getrouwd / woont samen	8	14	22 (34%)
	Anders of missing	10	3	13 (20%)
Opleiding ouder	Basisonderwijs	6	1	7 (11%)
	VMBO/ MAVO/ HAVO	4	13	17 (26%)
	MBO/ VWO	8	13	21 (32%)
	HBO / Universiteit	4	3	7 (11%)
	Missing	8	5	13 (20%)
Leeftijd	Gemiddelde leeftijd ouder op de voormeting	38.5 (SD=6.8)	37.2 (SD=10.4)	37.7 (SD=9.1) Min 17.3 jaar Max 59.8 jaar
	Gemiddelde leeftijd kind op de voormeting	9.5 (SD=4.9)	8.0 (SD=5.0)	8.7 (SD=5.0) Min = 0 Max= 19
Geslacht	Meisje	11	19	30 (46%)
	Jongen	18	16	34 (52%)
	Missing	1	0	1 (2%)
	Moeder	19	25	44 (77%)
	Vader	3	10	13 (20%)
	Missing	8	0	8 (12%)

Met een t-toets is de leeftijd van ouders in de controle- en experimentele groep vergeleken. Ouders in de experimentele groep ($M = 37,2$; $SD = 10,4$) bleken ongeveer even oud als in de controlegroep ($M = 38,5$; $SD = 6,81$; $t(53) = 0,42$, $p = .67$). Ook de kinderen in de experimentele groep ($M = 8,0$; $SD = 5,0$) waren ongeveer even oud als de kinderen in de controlegroep ($M = 9,5$; $SD = 4,9$; $t(61) = 1,4$, $p = .17$). In beide groepen waren het vaker de moeders dan de vaders die de vragenlijst(en) invulden. In de controlegroep namen 19 moeders en 3 vaders deel; in de experimentele groep 25 moeders en 10 vaders. Dit was statistisch niet significant verschillend ($\chi^2(1) = 1,87$; $p = .21$). In de controlegroep zaten 18 jongens en 11 meisjes; in de experimentele groep zaten 16 jongens en 19 meisjes. Ook dit was statistisch niet significant verschillend ($\chi^2(1) = 1,42$; $p = .31$).

Verder bleken controlegroep en experimentele groep op de voormeting, op basis van de niet-geïmputeerde dataset, ook niet van elkaar te verschillen op de uitkomstmaten voor eigen kracht en veiligheid (zie Tabel 3).

Tabel 3: Uitkomsten controlegroep (Groningen) en experimentele groep (Drenthe) op de voormeting (T₀ niet-geïmputeerde dataset)

Variabele	Controlegroep (Groningen)		Experimentele groep (Drenthe)		t-test	Gemiddeld verschil [95% BI]
	n	Gemiddelde (SD)	n	Gemiddelde (SD)		
Empowerment EMPO volledig ¹	22	4,03 (0,43)	27	4,01 (0,50)	t(47) = 0.15, p = .88	0.02 [-0.25, 0.29]
EMPO Subschaal competentiebeleving als persoon ¹	22	3,86 (0,47)	31	3,75 (0,70)	t(51) = 0.64, p = .53	0.11 [-0.24, 0.46]
EMPO Subschaal competentiebeleving als opvoeder ¹	22	3,87 (0,56)	30	3,85 (0,70)	t(50) = 0.10, p = .92	0.02 [-0.35, 0.38]
EMPO Subschaal competentiebenutting ¹	22	4,24 (0,43)	28	4,14 (0,60)	t(48) = 0.69, p = .49	0.11 [-0.20, 0.41]
Inzicht in noodzaak van hulp (totaalscore) ²	25	2,27 (0,80)	33	2,55 (1,03)	t(56) = 1,11 p = .27	0.28 [-0.77, 0.22]
Opvoedbelasting OBVL volledig ²	25	3,61 (0,40)	29	3,45 (0,59)	t(52) = 1.15, p = .26	0.16 [-0.12, 0.44]
OBVL Subschaal problemen ouder-kindrelatie ²	25	3,80 (0,37)	32	3,59 (0,64)	t(55) = 1.44, p = 0.16	0.21 [-0.08, 0.49]
OBVL Subschaal Problemen met opvoeden ²	25	3,47 (0,46)	29	3,36 (0,59)	t(52) = 0.74, p = .46	0.11 [-0.19, 0.40]
Sociaal netwerk NEL Subschaal ²	22	3,38 (0,49)	33	3,34 (0,62)	t(53) = 0.26, p = .80	0.04 [-0.27, 0.36]
Veiligheid volgens ouders ³	22	9,00 (1,27)	29	8,62 (1,57)	t(49) = 0.92, p = .36	0.38 [-0.45, 1.20]
Veiligheid volgens medewerkers ³	73	5,77 (1,64)	67	5,73 (1,86)	t(138) = 0.12, p = .90	0.04 [-0.55, 0.62]

¹ Op 5-puntsschaal; uitkomsten gemiddeld, min 1 (ongunstig); max 5 (gunstig)

² Op 4-punt schaal; uitkomsten gemiddeld, min 1 (ongunstig); max 4 (gunstig)

³ Schaalvragen; uitkomsten gemiddeld, min 1 (ongunstig); max 10 (gunstig)

5.3 Over de begeleiding volgens ouders op de voormeting (T₀)

Ouders hebben aangegeven wat volgens hen de reden van de (aan)melding was, wat hun verwachtingen waren en wat naar hun beleving het doel van de begeleiding is.

Op basis van de niet-geïmputeerde dataset: in bijna een kwart van de gevallen gaat het om gezinnen waarvan de ouders zelf problemen hebben (veelal psychiatrie en verslavingsproblematiek). Dit werd significant vaker in Drenthe dan in Groningen genoemd. Bij ongeveer een derde van de gezinnen vormen relatieproblemen, scheiding en/of (ex)partnergeweld de aanleiding. Veel minder vaak ligt het probleem bij het kind, dit wordt in 5 gevallen genoemd. Bijna 1 op de 5 ouders vindt dat de (aan)melding onterecht is.

Verreweg de meeste ouders (bijna driekwart) hebben positieve verwachtingen van de begeleiding en duiden het doel van de begeleiding als constructief/positief. Positieve verwachtingen werden vaker in Drenthe dan in Groningen genoemd maar dit verschil is niet statistisch significant.

In ruim de helft van de gezinnen was ook sprake van andere hulpverlening naast de begeleiding van BJZ. Meestal gaat dit om vormen van jeugdhulp (meer in Drenthe dan in Groningen).

Tabel 4: Over de begeleiding volgens ouders op de voormeting (niet-geïmputeerde dataset)

		Controlegroep Groningen	Experimentele groep Drenthe	Totaal (%)
Reden aanmelding volgens ouders	Onterecht	8	2	10 (19%)
	(v)chtscheiding; problemen met (ex)partner; partnergeweld	8	8	16 (30%)
	Problemen bij een of beide ouders (geen scheiding)	1	¹ 11	12 (23%)
	Problemen van het kind	1	4	5 (9%)
	Anders	2	8	10 (19%)
Verwachtingen van de ouders	Negatief	6	2	8 (16%)
	Positief	11	² 24	35 (69%)
	Neutraal	3	5	8 (16%)
Doel volgens ouders	Negatief/geenduidelijk doel	4	3	7 (13,5%)
	Positief/constructief	14	³ 24	38 (73%)
	Neutraal	3	4	7 (13,5%)
Andere hulpverleners? Volgens ouders	Ja	11	⁴ 20	31 (54%)
	Nee	11	15	26 (48%)
Welke andere hulpverleners bieden hulp in uw gezin?	Jeugdhulp	5	13	18 (58%)
	Maatschappelijk werk	2	2	4 (13%)
	Opvoedondersteuning	3	1	4 (13%)
	Anders	1	4	5 (16%)

¹ Chi² (4) = 15,1 p=.005

² Chi² (2) = 5,2 p=.07

³ Fischer's Exact (5,0) p=.09

⁴ n.s.

Ook de betrokken medewerker noteerde de reden voor aanmelding. Op basis van de niet-geïmputeerde dataset: problemen bij ouders, relatieproblemen, scheiding en (ex)partnergeweld vormden vaker volgens medewerkers dan volgens de ouders zelf de reden voor (aan)melding: bij ongeveer een derde van het totaal was dit het geval (over het geheel twee derde). Problemen bij of met het kind vormen ook, net als bij de ouders, minder vaak de aanleiding. Problemen bij ouders (niet zijnde scheiding) vormen significant vaker in Drenthe dan in Groningen de aanleiding.

Tabel 5: Reden voor (aan)melding volgens medewerkers op de voormeting (niet geïmputeerde dataset)

		Controlegroep Groningen n=75	Experimentele groep Drenthe n=73	Totaal (%)
Reden aanmelding volgens medewerkers	(v)chtscheiding; problemen met (ex)partner; partnergeweld	22	27	49 (33%)
	Problemen bij een of beide ouders (geen scheiding)	15	¹ 39	54 (36%)
	Problemen van het kind	12	4	16 (11%)
	Anders	26	3	29 (20%)

¹ Chi² (3) = 36,2 p<.001

5.4 Effecten van Signs of Safety

De resultaten die hierna worden gepresenteerd zijn op basis van de geïmputeerde en gepoolde dataset.

5.4.1 Effecten op eigen kracht, inzicht en betrokken van ouders

We hebben ouders drie verschillende vragenlijsten laten invullen die betrekking hebben op hun eigen kracht, zowel vooraf als na afloop van het begeleidingstraject of 6 maanden later: de *EMPO-ouders 2.0* (Damen & Veerman, 2005; 2011), die het inzicht van ouders in de problemen en de veiligheid rond het gezin beoogt te meten; een schaal voor sociale steun uit de *Nederlandse Empowerment Lijst* (NEL; Boevink, 2011); en twee schalen van de *Opvoedings Belasting Vragenlijst* (OBVL; De Meyer e.a., 2004) die de opvattingen van ouders over de opvoeding in kaart brengt.

De gepaarde t-toetsen waarbij verschillen tussen voor- en nameting binnen de experimentele en controlegroepen werden getoetst, leverden geen statistisch significante verschillen tussen de voor- en nameting op.

Tevens zijn lineaire regressie analyses uitgevoerd waarbij de ouder-uitkomsten voor eigen kracht en inzicht op de nameting voorspeld werden door dezelfde uitkomsten op de voormeting, en de groep waartoe het gezin behoorde (experimentele of controlegroep). Deze lieten zien dat de beoordelingen van ouders op beide meetmomenten statistisch significant met elkaar samenhangen. Met behulp van de voormeting op oudervragenlijsten kon weliswaar de score van de ouders op de nameting voorspeld worden maar op geen van de uitkomsten leverde groepslidmaatschap (experimentele of controlegroep) een statistisch significante bijdrage aan de voorspelling. Met andere woorden: tussen de voor en nameting ontstonden er geen significante verschillen tussen de experimentele groep en de controle groep.

Zie Tabel 6 voor alle uitkomsten op de gepaarde t-toetsen (geïmputeerde data; in de bijlage als Tabel 6b originele data).

Tabel 6: Ouderscores voor eigen kracht en inzicht in de controlegroep (Groningen) en experimentele groep (Drenthe); uitgesplit naar voor- en nameting.

Schaal	Ouders controlegroep (n= 30)			Ouders experimentele groep (n=35)			Groeps-effect ⁴
	Voor Gem	Na Gem	Vergelijking Voor-Na	Voor Gem	Na Gem	Vergelijking Voor-Na	p-waarde
EMPO ¹ competentie-beleving als persoon	3,83	4,06	t(26)= 0.71 p= .48	3,74	3,85	t(41)= 0.46 p= .65	p=.33
EMPO ¹ competentie-beleving als opvoeder	3,80	4,00	t(27)= 0.60 p= .55	3,87	3,99	t(37)= 0.51, p= .61	p=.15
EMPO ¹ competentie-benutting	4,20	4,43	t(26)= 0.83 p= .41	4,14	4,10	t(31)= -0.16, p= .87	p=.07
Inzicht in problematiek Totaalscore ²	9,08	9,76	t(29)= 0.38 p= .71	10,2	10,7	t(26)= 0.26, p= .80	p=.68
OBVL Problemen ouder-kindrelatie ³	3,76	3,58	t(36)= -0.79 p= .44	3,57	3,30	t(29)=-0.59, p= .56	p=.61
OBVL Problemen met opvoeden ³	3,42	3,62	t(31)= 0.85 p= .40	3,31	3,44	t(32)= 0.57, p= .58	p=.37
NEL sociaal netwerk ³	3,36	3,46	t(34)= 0.50 p= .62	3,34	3,47	t(48)= 0.77, p= 0.45	p=.93

¹ Op 5-puntsschaal; uitkomsten gemiddeld, min 1 (ongunstig); max 5 (gunstig)

² Totaalscores: min 4 (ongunstig); max 16 (gunstig)

³ Op 4-punt schaal; uitkomsten gemiddeld, min 1 (ongunstig); max 4 (gunstig)

⁴ Effect van groep op de nameting gecorrigeerd voor de voormeting

Concluderend: we vonden geen effecten van Signs of Safety op de mate van eigen kracht over de tijd: ouders in de experimentele groep beoordeelden de relatie met hun kind op de nameting even problematisch als ouders in de controlegroep. Ook voor wat betreft het inzicht van ouders in de problematiek, de mate waarin ze sociale steun ervoeren, kon bij de ouders in het onderzoek – of ze nu tot de experimentele of de controlegroep behoren – geen duidelijke gunstige ontwikkeling vastgesteld worden over de tijd heen, op basis van deze analyses.

5.4.2 Effecten van Signs of Safety op veiligheid

In Tabel 7 is te zien dat ouders in beide groepen de veiligheid in hun gezin hoog beoordelen met een rapportcijfer: ouders in beide groepen variëren rond het cijfer 9, zowel voor als na de behandeling. Ook de medewerkers geven relatieve hoge rapportcijfers: gemiddeld rond het cijfer 6. De medewerkers in beide groepen beoordelen de veiligheid op de nameting hoger dan op de voormeting, maar de toename is ongeveer even hoog in de experimentele groep als in de controlegroep. Naast de globale beoordeling van de veiligheid door professionals op een 10 puntschaal, heeft een deel van de professionals ook de LIRIK ingevuld. Een van de vragen betreft de huidige veiligheid in het gezin. Ook wat de conclusie van de LIRIK betreft, zien we dat professionals gemiddeld genomen iets hoger uitkomen op de nameting in

vergelijking met de voormeting, maar eindscores op de voor- en nameting verschillen niet significant van elkaar. Deze uitkomsten geven dus geen steun voor onze verwachting dat de veiligheid sterker zou verbeteren in de experimentele groep met Signs of Safety dan in de controlegroep.

Tabel 7: Gemiddelde scores voor veiligheid in de controlegroep (Groningen) en experimentele groep (Drenthe); uitgesplitst naar voor- en nameting.

Schaal	Ouders controlegroep (n= 30)			Ouders experimentele groep (n=35)			Groeps-effect ³
	Voor Gem	Na Gem	Vergelijking Voor-Na	Voor Gem	Na Gem	Vergelijking Voor-Na	p-waarde
Veiligheid volgens ouder ¹	8,74	8,95	$t(30)=0.37, p=.71$	8,58	8,94	$t(50)=0.91, p=.37$	$p=.94$
Veiligheid volgens medewerker ¹	5,88	6,89	$t(115)=2.04, p=.04$	6,22	7,44	$t(40)=2.12, p=.04$	$p=.42$
Conclusie op de LIRIK voor veiligheid, volgens medewerker ² Schaal 1 - 5	2,95	3,29	$t(31)=0.31, p=.76$	2,82	3,32	$t(32)=0.54, p=.59$	$p=.96$

¹ Schaal 1 tot 10; gemiddelden scores, min 1 (ongunstig); max 10 (gunstig)

² Schaal 1 tot 5; gemiddelden scores, min 1 (ongunstig); max 5 (gunstig)

³ Effect van groep op de nameting gecorrigeerd voor de voormeting

5.5 Getrouwheid aan Signs of Safety (fidelity) op de nameting

Medewerkers in beide groepen beoordeelden op de nameting in hoeverre gewerkt was volgens de methodiek van Signs of Safety. Medewerkers in de experimentele groep (Drenthe) rapporteren vaker volgens Signs of Safety te hebben gewerkt bij de geïncorporeerde cases dan medewerkers in de controlegroep, maar dit verschil is niet significant (zie tabel 8).

De ouders in de experimentele groep geven vaker een positieve feedback op de begeleider en het begeleidingstraject dan ouders in de controlegroep, maar dit verschil is niet significant.

Tabel 8: Gemiddelde scores voor getrouwheid met Signs of Safety in de controlegroep (Groningen) en experimentele groep (Drenthe) vergeleken.

	Controlegroep (n=30) Gemiddelde	Experimentele groep (n=35) Gemiddelde	Vergelijking (t-test)
Getrouwheid Signs of Safety volgens medewerker Gemiddelde score (range: min 1; max 10)	5,94	6,94	$t(46) = 1.46$, $p = .15$
Feedback Signs of Safety van ouders Gemiddelde score (range: min 1; max 10)	5,40	7,14	$t(35) = 1.65$, $p = .11$

6 Conclusie en discussie

De vraagstellingen voor ons onderzoek waren:

Wat is het effect van het werken met Signs of Safety op de eigen kracht (empowerment) van ouders in vergelijking met ouders die niet of in mindere mate met Signs of Safety worden begeleid?

- > Scoren ouders met Signs of Safety hoger op een vragenlijst voor empowerment?
- > Hebben ouders met Signs of Safety meer inzicht in hun (opvoed)problemen en de veiligheid van hun kind(eren) en begrijpen zij beter waar jeugdbescherming zich zorgen over maakt en wat zij kunnen of moeten doen om deze zorgen weg te nemen?
- > Zijn ouders met Signs of Safety meer betrokken bij het begeleidingstraject (participatie)?
- > Hebben ouders met Signs of Safety positiever beelden en opvattingen ten aanzien van de opvoeding, hun kind(eren), het begeleidingstraject en de begeleider?

6.1 Conclusies

Op basis van de uitkomsten concluderen we het volgende.

- > Zowel bij de ouders met Signs of Safety als bij de ouders in de controlegroep was er geen verandering in **empowerment**. De beide groepen verschilden wat dat betreft niet significant van elkaar. We hebben geen bewijs gevonden voor de veronderstelling dat Signs of Safety leidt tot meer empowerment bij de ouders in vergelijking met de reguliere zorg.
- > Ouders scoren in de experimentele groep niet significant hoger op 'inzicht in problemen en noodzaak van begeleiding' of vertonen geen verbetering op opvoedbelasting in vergelijking met de ouders in de controlegroep.
- > Ouders scoren in de experimentele groep niet significant hoger op **betrokkenheid** in vergelijking met de ouders in de controlegroep.
- > De **veiligheid** in het gezin en voor het kind is, volgens medewerkers, bij de experimentele groep niet significant hoger in vergelijking met de veiligheid in de controlegroep.
- > De **veiligheid** in het gezin en voor het kind is, volgens ouders in de experimentele groep niet significant hoger in vergelijking met de veiligheid in de controlegroep.
- > Ouders in de experimentele groep rapporteren niet significant vaker **positief** over de begeleider en het begeleidingstraject dan ouders in de controlegroep.

6.2 Discussie

Deze resultaten moeten om een aantal redenen met voorzichtigheid geïnterpreteerd worden.

6.2.1 Non-respons

De instroom van respondenten verliep moeizaam en is ondanks maatregelen gedurende het project ondermaats gebleven.

Voor de non-respons bij medewerkers kunnen twee hoofdredenen genoemd worden:

1. Door de transitie in het jeugdstelsel was er veel onrust in de organisaties: er heerste grote onzekerheid onder medewerkers waardoor zij onvoldoende open stonden voor onderzoek. Door de transitie fuseerden de twee BJZ-organisaties tot Jeugdbescherming Noord, waarbij een deel afgestoten werd naar de gemeente: Toegang Groningen en AMK (Veilig Thuis) Drenthe vielen daardoor goeddeels uit het onderzoek. Na de transitie vonden ook nog twee reorganisaties plaats binnen JB Noord. Personeelwisselingen betroffen interne projectleiding, management en bestuur bij JB Noord.
2. Daarnaast bestaat er binnen de jeugdzorg (nog) geen onderzoekstraditie en bleek men niet gewend aan wetenschappelijk onderzoek als vanzelfsprekend onderdeel van kwaliteitsbeleid en vakontwikkeling maar als iets dat bovenop werkdruk komt. Mede daardoor was er ook sprake van schroom en onwennigheid bij medewerkers om ouders voor deelname te werven.

Non-respons bij ouders kan verklaard worden uit het feit dat deze doelgroep een moeilijk te benaderen groep is. Wanneer er net een melding is gedaan van (vermoedens van) kindermishandeling, is deelname aan onderzoek niet de prioriteit, ondanks een cadeaubon als tegemoetkoming daarin. Dit vraagt bovendien veel van medewerkers om ouders desondanks te motiveren voor deelname aan onderzoek.

Uit het onderzoek bleek dat ouders zelf vaak problemen hebben, wat in veel gevallen de reden voor (aan)melding was. Juist deze ouders hebben als respondenten mogelijk meer moeite met het nakomen van afspraken, het daadwerkelijk invullen van een vragenlijst en het vertrouwen van professionals in het algemeen, inclusief onderzoekers.

Vragenlijstonderzoek is mogelijk ook minder geschikt voor deze ouders: van een aantal cases weten we dat de ouders moeilijk konden lezen, de vragenlijsten niet goed begrepen of de lengte van de vragenlijsten konden volhouden.

6.2.2 Plafondeffect

Medewerkers van zowel Drenthe als Groningen schatten de veiligheid in het gezin vooraf op de nulmeting al relatief hoog in met gemiddeld een 6 (op een schaalvraag van 1 tot 10). Wanneer we dit handmatig vergeleken met de reden voor aanmelding en andere vrije tekst in de vragenlijsten van zowel medewerkers als ouders viel dit niet altijd te rijmen met de ernst van de kindermishandeling of omstandigheden in het gezin. Het is niet duidelijk wat hiervoor verklaringen kunnen zijn. Het is niet aannemelijk dat dit uit handelingsverlegenheid of gebrek aan durf is aangezien medewerkers in de jeugdbescherming (in zowel controle- als experimentele groep) er juist op getraind zijn om expliciet te zijn over de zorgen die er over de veiligheid van kinderen bestaan (blijkt uit navraag). Het moment van invullen van de vragenlijst kan wel bepalend zijn geweest voor de inschatting van de veiligheid: in de (aan)meldfase ligt deze inschatting mogelijk lager dan wanneer jeugdbescherming eenmaal betrokken is en het beeld completeert, inclusief het verhaal van de ouders en kinderen zelf en andere betrokkenen. Een melding kan er ook direct toe leiden dat kinderen veilig(er) zijn juist door een scheiding, door opvang binnen de familie of een uithuisplaatsing.

Opvallend is ook dat ouders de veiligheid in het gezin en voor hun kind, hoger inschatten dan dat de medewerkers dat doen. Ouders beoordelen dit mogelijk sociaal wenselijk of vanuit een verontwaardiging over de (aan)melding hoger, zijn door hun eigen problematiek misschien minder in staat om dit te beoordelen of hebben een andere drempelwaarde ten aanzien van wat zij acceptabel vinden.

Voor het onderzoek zorgt dit gegeven voor een plafondeffect: er valt dan nog weinig te verbeteren in de veiligheid op een schaal van 1 tot 10.

Dit plafondeffect geldt ook voor de andere uitkomsten empowerment, de ervaren relatie met het kind, inzicht van ouders in de problematiek, de mate waarin ze sociale steun ervaren en betrokken voelen. Het hoog scoren door ouders op de voormeting kan veroorzaakt zijn door een 'verontwaardiging' van een (aan)melding maar het is ook mogelijk dat zij daadwerkelijk al over een normale mate van empowerment, sociale steun, inzicht en betrokkenheid beschikten.

6.2.3 Specifieke groep

De geringe respons en het plafondeffect roepen de vraag op of er sprake is van een specifieke groep: zijn de ouders die wel meededen een bijzondere groep in vergelijking met de controlegroep en in vergelijking met de non-respons groep (respons-bias)? Dit laatste is moeilijk na te gaan. Van een deel van de ouders weten we dat zij niet meededen omdat zij onvoldoende (Nederlands) kunnen lezen of omdat zij vonden dat het 'toch geen zin' had. De responsgroep kan een selectieve groep zijn geweest omdat dit ouders zijn die in staat waren de vragenlijsten te begrijpen en in te vullen maar ook omdat we van enkelen weten dat zij dit deden vanuit de verontwaardiging over een melding. Dit geldt overigens voor zowel de experimentele als de controlegroep en kan dus niet een eventueel verschil tussen de groepen hebben gemaskeerd; wel tussen de respons- en non-respons groep.

Op de voormeting verschillen de controle- en experimentele groep niet significant van elkaar voor wat betreft achtergrondkenmerken en uitkomsten op vragenlijsten betreffende eigen kracht, sociaal netwerk, inzicht in problematiek, opvoedbelasting en de inzet van andere hulp. Voor wat betreft de reden voor (aan)melding: in beide groepen komen relatieproblemen, echtscheiding en (ex)partnergeweld veel voor.

In Drenthe (experimentele groep) wordt daarnaast significant vaker dan in Groningen (controlegroep) door ouders en medewerkers genoemd dat problemen bij de ouders (exclusief scheiding, relatieproblemen en partnergeweld) de reden voor (aan)melding was. Er is geen verklaring bekend voor dit verschil.

Het grote aandeel scheiding, relatieproblemen en partnergeweld en andere problemen bij ouders in de steekproef kan er toe hebben geleid dat de ouder die de vragenlijst(en) invulden (vooral moeders) juist ook de 'veilige' ouders en meest krachtige ouders waren die op de voormeting dan ook al relatief hoog scoorden op empowerment etc.

De fusie van de twee BJZ-organisaties heeft er tevens toe geleid dat er binnen de respons naar verhouding meer cases in het onderzoek afkomstig waren van AMK/Veilig Thuis Groningen dan van Drenthe; en dat er relatief meer cases afkomstig waren van de jeugdbescherming in Drenthe dan van Groningen. De begeleiding van AMK/Veilig Thuis is doorgaans korter dan vanuit jeugdbescherming. Het is echter niet duidelijk welke effecten dit mogelijk heeft gehad op de uitkomsten.

Medewerkers in de experimentele groep (Drenthe) lijken wat vaker te rapporteren dat ze volgens Signs of Safety hebben gewerkt bij de geïnccludeerde cases dan medewerkers in de controlegroep, maar dit verschil was niet significant. Dit duidt er op dat Drenthe ook achteraf bezien, terecht de experimentele groep is geweest, alhoewel we dit niet hard kunnen maken.

Ook hadden ouders in Drenthe op de voormeting vaker positieve verwachtingen van de begeleiding dan ouders in Groningen. Een verklaring hiervoor kan zijn dat, overeenkomstig het gedachtengoed van Signs of Safety in Drenthe, ouders een gevoel van perspectief of 'hoop' krijgen in de interactie met de medewerker. In Signs of Safety wordt namelijk met de bodemeisen concreet gemaakt 'wat jeugdbescherming wil zien in het gezin om er met een gerust hart uit te kunnen stappen'.

6.2.4 Empowerment als intermediaire uitkomstmaat

Een andere reden voor de beperkte gevonden effecten kan zijn dat naar de 'verkeerde' uitkomstmaten is gekeken. De verwachting was dat toename van (aspecten van) empowerment een belangrijke intermediaire uitkomst van Signs of Safety zou zijn. Mogelijk betreft het bevorderen van (deze aspecten van) empowerment niet het werkzame bestanddeel van Signs of Safety maar moet dit ook gezocht worden in bejegening (ouders in Drenthe waren op de nameting namelijk significant vaker positief over de begeleider en het begeleidingstraject), transparantie en bijvoorbeeld het bieden van hoop en perspectief (ouders hadden in Drenthe vaker positieve verwachtingen op de voormeting).

6.2.5 Is Signs of Safety effectief?

We vonden geen effecten van Signs of Safety op de mate van empowerment: er was geen verschil in de verandering van de ouder-kindrelatie tussen de groep die met en de groep die zonder Signs of Safety begeleid werd. In beide groepen verbeterde of verslechterde de ouder-kindrelatie (volgens de ouders) niet.

Ook voor wat betreft het inzicht van ouders in de problematiek, de mate waarin ze sociale steun ervoeren, en de mate van veiligheid kon bij de ouders in de groep die volgens Signs of Safety begeleid werd geen duidelijke gunstiger ontwikkeling vastgesteld worden, op basis van deze analyses.

Dat deze effecten niet of nauwelijks gevonden worden, kan diverse oorzaken hebben: de werkwijze Signs of Safety heeft daadwerkelijk onvoldoende invloed op deze aspecten, en/of er was onvoldoende respons (te geringe aantallen), en/of de ouders die deelnamen aan het onderzoek vormen in vergelijking met de non-respons groep een specifieke groep en/of er is sprake van een plafondeffect.

In Drenthe hadden ouders op de voormeting vaker dan in Groningen positieve verwachtingen van de begeleiding, maar het verschil kon niet statistisch aangetoond worden.

De veiligheid op de nameting is volgens Drentse medewerkers hoger dan in Groningen, maar was niet significant.

Ouders geven in Drenthe vaker dan in Groningen positieve feedback op de begeleider en het begeleidingstraject, maar ook dit verschil was niet significant.

Samenvattend: op basis van dit onderzoek kunnen we geen betrouwbare uitspraken doen over de effectiviteit van Signs of Safety op de empowerment van ouders als intermediaire uitkomstmaat en op de veiligheid in gezinnen waar (mogelijk) kindermishandeling speelt. Wel zijn er aanwijzingen voor een gunstig effect van Signs of Safety op de houding van ouders jegens de begeleiding en de begeleider.

6.2.6 Aanbevelingen

In vervolgonderzoek zou gekeken kunnen worden naar effecten van Signs of Safety op andere intermediaire uitkomstmaten dan empowerment, bijvoorbeeld naar de rol van 'hoop en perspectief' in de begeleiding en van de grondhouding van de professional. Voor dataverzameling bij ouders waarbij (mogelijk) kindermishandeling speelt, is het aan te bevelen om vragenlijstonderzoek met ouders uit te voeren in een face-to-face interview, bij voorkeur

aan huis (onafhankelijk van de aanbieder van de begeleiding). Belangrijk is om medewerkers in de jeugdhulp en jeugdbescherming enerzijds minimaal te belasten met de uitvoering van onderzoek; anderzijds is het juist voor de professionalisering van het werkveld en de kwaliteit van zorg van belang om wetenschappelijk en praktijkgericht onderzoek als vanzelfsprekend onderdeel van het vak te implementeren.

7 Referenties

- Bartelink, C. (2012). *Oplossingsgerichte therapie: Wat werkt?* Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut.
- Berg, I. K. (1994). *Family-based services: A solution-focused approach*. New York: WW Norton & Co.
- Berge, I, ten. Eijgenraam, K., Bartelink, C. (2014) LIRIK, Licht Instrument Risicotaxatie Kindveiligheid, geheel herziene versie. Utrecht. Nederlands Jeugdinstituut.
- Boevink, W., Kroon, H., Giesen, F., (2011) *De Nederlandse empowerment vragenlijst (NEL)*. Utrecht. Trimbos-instituut, programma Reïntegratie.
- Buuren, S. van (2012). *Flexible Imputation of Missing Data*. (342 p.). Boca Raton, FL: Chapman & Hall/CRC.
- De Shazer, S. (1993). Creative misunderstanding: There is no escape from language. In S. Giligan & R. Price (Eds). *Therapeutic Conversations*. 1st, 81-90. New York: W.W. Norton & Co.
- Gingerich W.J. & Eisengart, S. (2000). Solution-Focused Brief Therapy: A Review of the Outcome Research, *Family Process*, 39, 477–498.
- Kuhn, T. S. (1970). *The structure of scientific revolutions* (2nd ed.). Chicago: University of Chicago press.
- Lohrbach, S. & Sawyer, R. (2004). Creating a constructive practice: family and professional partnership in high-risk child protection case conferences. *Protecting Children*, 19(2), pp. 14-19.
- Meyer, R.E. de, Janssen, J., Veerman, J.W. (2004) *Handleiding Beoordelingsschaal Tevredenheid en Effect (BESTE)*. Nijmegen, Praktikon.
- Nutbeam, D. (1998) *Health Promotion Glossary*. Geneva. World Health Organisation (WHO).
- Peters, L., Jacobs, G., Molleman, G. (2007) *Toolbox voor het meten van empowerment bij de einddoelgroep*. Woerden. NIGZ.
- PI Research, & Montfoort, A. van (2009). *Handboek Deltamethode Gezinsvoogdij: De nieuwe methode voor de uitvoering van de ondertoezichtstelling*. Duivendrecht/Woerden: PI Research/Van Montfoort.
- Perkins, D.D. & Zimmerman, M.A. (1995). Empowerment Theory, Research and Application. *American Journal of community psychology*, 23 (5), 569-569.
- Rappaport. J., (1987) Terms of empowerment/exemplars of prevention: towards a theory for community psychology. *American Journal of Community Psychology* 15: 121-142.
- Roberts, Y.H., Caslor, M., Turnell, A., Pecora, P., Pearson, K. (z.d.) *Signs of Safety Supervisor Practice Fidelity Assessment. Field Test and Evaluation Report*. Seattle. Casey Family Programs.

Skrypek, M., Idzelis, M., & Pecora, P.J. (2012) Parent perceptions of a Signs of Safety Child Protection experience Minnesota, USA, Wilder Research.

Stams, G. J., Dekovic, M., Buist, K., & de Vries, L. (2006). Effectiviteit van oplossingsgerichte korte therapie: Een meta-analyse. *Gedragstherapie*, 39(2), 81-94.

Turnell, A. & Edwards, S. (1999). *Signs of Safety: A solution and safety oriented approach to child protection casework*. New York/London: W.W. Norton & Company.

Veerman, J.W. & Damen, H.R. (2011) *EMPO Ouders. Versie 2.0*. Nijmegen. Praktikon.

Vermulst, A., Kroes, G., Meyer, R.de, Nguyen, L., Veerman, J.W. (2012) *Opvoedingsbelastingvragenlijst (OBVL) Handleiding*. Nijmegen. Radboud Universiteit Nijmegen / Praktikon.

Westbrook, S. (2006). Utilizing the Signs of Safety framework to create effective relationships with child protection service recipients. St Paul: University of St Thomas (MSW Clinical research).

Yatchmenoff, D.K. (2015) Measuring Client Engagement from the Client's Perspective in Non-Voluntary Child Protective Services. *Research on Social Practice*, Volume: 15 issue: 2, page(s): 84-96.

Bijlage 1 Tabellen originele data (niet geïmputeerd)

Tabel 6b: Gemiddelde ouderscores voor eigen kracht en inzicht in de controlegroep (Groningen) en experimentele groep (Drenthe); uitgesplitst naar voor- en nameting.

Variabele	Controlegroep (Groningen)					Experimentele groep (Drenthe)				
	n	T0 mean (sd)	T2 mean (sd)	Gemiddeld verschil [95%-BI]	t-toets	n	T0 mean (sd)	T2 mean (sd)	Gemiddeld verschil [95%-BI]	t-toets
Empowerment (EMPO) Volledige	7	4,20 (0,42)	4,31 (0,45)	0.11 [-0.40, 0.61]	$t(6) = 0.52$, $p = .62$	8	4,04 (0,49)	4,10 (0,44)	0.06 [-0.38, 0.50]	$t(7) = 0.32$, $p = .76$
EMPO competentiebeleving als persoon	7	4,00 (0,33)	4,23 (0,52)	0.23 [-0.28, 0.74]	$t(6) = 0.11$, $p = .31$	10	3,91 (0,73)	3,90 (0,69)	-0.01 [-0.56, 0.53]	$t(9) = -0.05$, $p = .96$
EMPO competentiebeleving als opvoeder	7	4,10 (0,50)	4,02 (0,59)	0.08 [-0.59, 0.43]	$t(6) = -0.39$, $p = .71$	11	3,80 (0,82)	4,01 (0,63)	0.08 [-0.59, 0.43]	$t(10) = 1.37$, $p = .20$
EMPO competentiebenutting	7	4,39 (0,48)	4,52 (0,44)	0.13 [-0.45, 0.71]	$t(6) = 1.40$, $p = .24$	9	4,06 (0,48)	4,14 (0,45)	0.07 [-0.35, 0.49]	$t(8) = 0.41$, $p = .69$
Inzicht in problematiek (10-puntsschaal)	8	9,50 (2,78)	9,50 (3,70)	0.00 [-1.79, 1.79]	$t(7) = 0.35$, $p = .75$	12	10,00 (4,82)	11,33 (3,47)	1.33 [-0.55, 3.22]	$t(11) = 1.56$, $p = .15$
Opvattingen over opvoeding (OBVL) Totaal score	8	3,80 (0,17)	3,61 (0,32)	-0.20 [-0.52, 0.13]	$t(7) = -1.44$, $p = .19$	10	3,30 (0,71)	3,49 (0,51)	0.19 [-0.05, 0.43]	$t(9) = 1.82$, $p = .10$
Problemen ouder- kindrelatie	8	3,96 (0,12)	3,69 (0,54)	-0.27 [-0.75, 0.21]	$t(7) = -1.33$, $p = 0.23$	12	3,47 (0,78)	3,58 (0,58)	0.11 [-0.21, 0.43]	$t(11) = 0.77$, $p = 0.46$
Problemen met opvoeden	8	3,69 (0,22)	3,55 (0,20)	-0.14 [-0.42, 0.14]	$t(7) = -0.56$, $p = .61$	10	3,21 (0,68)	3,40 (0,55)	0.19 [-0.11, 0.48]	$t(9) = 1.43$, $p = .19$
Nederlandse Empowerment Schaal sociaal netwerk	7	3,33 (0,48)	3,45 (0,42)	0.12 [-0.25, 0.49]	$t(6) = 0.81$, $p = .45$	11	3,51 (0,45)	3,47 (0,43)	-0.04 [-0.34, 0.26]	$t(10) = -0.29$, $p = .78$
Veiligheid beoordeeld op 10 puntsschaal	7	9,21 (1,07)	9,71 (0,49)	0.50 [-0.30, 1.30]	$t(6) = 1.53$, $p = .18$	13	8,61 (1,57)	8,96 (1,46)	0.35 [-0.59, 1.28]	$t(12) = 0.81$, $p = .44$

Tabel 7b: Gemiddelde scores voor veiligheid in de controlegroep (Groningen) en experimentele groep (Drenthe); uitgesplitst naar voor- en nameting.

	Controlegroep (Groningen)					Experimentele groep (Drenthe)				
	n	T0 mean (sd)	T2 mean (sd)	gemiddeld verschil [95%-BI]	t-toets	n	T0 mean (sd)	T2 mean (sd)	gemiddeld verschil [95%-BI]	t-toets
Veiligheid volgens ouders	7	9,21 (1,07)	9,71 (0,49)	0.50 [-0,30, 1.30]	t(6)= 1.53, p= .18	13	8,61 (1,57)	8,96 (1,46)	0.35 [-0,59, 1.28]	t(12)= 0.81, p= .44
Veiligheid volgens medewerkers	41	5,72 (1,72)	6,59 (1,64)	0.87 [-0.38, 1.35]	t(40)= 3.62, p=.001	31	5,87 (2,02)	7,22 (2,10)	1.35 [-0.59, 2.11]	t(30)= 3.61, p= .01
Conclusie op de LIRIK voor veiligheid, volgens medewerker	13	3,08 (2,56)	2,08 (1,89)	-1.00 [-1.96, -0.40]	t(12)= 2,28, p=.04	22	3,32 (1,78)	2,72 (2,69)	-0.59 [-1,63,0,45]	t(21)= 1,18, p=.25

Tabel Gemiddelde ouderscores voor eigenkracht op de nameting, uitgesplitst naar controlegroep (Groningen) en experimentele groep (Drenthe)

Variabele	Controlegroep		Experimentele groep		vergelijking
	n	Gemiddelde (SD)	n	Gemiddelde (SD)	t toets
Empowerment (EMPO) Volledige	13	4,24 (.37)	9	4,04 (.46)	t(20) = -1,13, p=.27
Competentiebeleving als persoon	13	4,12 (.44)	12	3,86 (.64)	t(23) = -1,11 p=.28
Competentiebeleving als opvoeder	13	4,05 (.46)	12	3,95 (.63)	t(23)=0,46, p=.65
Competentie benutting	13	4,42 (.41)	10	4,09 (.45)	t(21)=1.84, p=.08
Inzicht in problematiek (10-puntsschaal)	13	2,46 (1,07)	14	2,93 (.86)	t(35)=1,25, p=.22
Opvattingen over opvoeding (OBVL) Totaalscore	13	51,90 (4,07)	12	46,8 (10,0)	t(24)= -1,72 p=.09
Ervaren problemen door de opvoeding	13	3,64 (.24)	13	3,30 (.64)	t(24)=-1.82, p=.08
Ervaren problemen in ouder-kindrelatie	13	3,79 (.44)	14	3,36 (.88)	t(25)=-1.62, p=.12
Ned Empower Schaal sociaal netwerk	13	3,45 (.39)	13	3,46 (.43)	t(24)=.07, p=.95
Client Engagement Scale, Totaalscore	11	3,18 (0,95)	12	3,67 (0,87)	t(21)= 1.31, p = .21
Ontvankelijkheid	13	3,00 (1,06)	12	3,50 (0,87)	t(23)= 1.28, p = .21
Betrokkenheid	12	3,24 (1,21)	13	3,64 (0,97)	t(23)= 0.93, p = .36
Werkbare relatie	12	3,56 (0,86)	13	3,87 (0,92)	t(23)= 0.85, p = .40
Wantrouwen	13	3,49 (1,32)	14	4,00 (1,04)	t(25)= 1.13, p = .27

Tabel Gemiddelde scores voor veiligheid in de controlegroep (Groningen) en experimentele groep (Drenthe) vergeleken.

Variabele	controlegroep		experimentele groep		vergelijking	
	n	Gemiddelde (SD)	n	Gemiddelde (SD)	t toets	Gemiddeld verschil [95% BI]
Veiligheid volgens de ouders 10 puntschaal	13	9,27 (0,93)	14	9,00 (1,41)	$t(25) = -.58$, $p = .57$	-. 27 [-1.23, 0.69]
Veiligheid volgens de professional 10 puntschaal	45	6,38 (2,20)	32	6,81 (2,38)	$t(75) = 1.20$, $p = .23$	0.62 [-.41, 1.65]
Conclusie op de LIRIK voor veiligheid	22	2,08 (1,89)	13	2,72 (2,69)	$t(32) = 0,76$, $p = .45$	0.65 [1.08, 2,38]

Tabel 8b: Gemiddelde scores voor getrouwheid Signs of Safety in de controlegroep (Groningen) en experimentele groep (Drenthe) vergeleken.

Variabele	controlegroep		experimentele groep		vergelijking	
	n	Gemiddelde (SD)	n	Gemiddelde (SD)	t toets	Gemiddeld verschil [95% BI]
Feedback Signs of Safety volgens ouders	9	5,42 (2,65)	8	7,08 (1,41)	$t(15) = 1,31$, $p = .21$	1,66 [-1.03, 5,35]
Getrouwheid Signs of Safety volgens medewerker	32	5,62 (1,39)	24	7,68 (0,93)	$t(54) = 6,29$, $p = .0001$	2,06 [1.40, 2,71]

Bijlage 2 Informatiebrief en toestemmingsverklaring ouders

Geachte ouder(s),

TNO en het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) voeren een onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek uit bij Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis. We vragen uw medewerking om aan dit onderzoek deel te nemen.

Wat willen we weten?

Het onderzoek gaat over de manier van werken van Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis en welk *effect* dit heeft. Wij zijn benieuwd naar uw ervaringen met de *medewerker* en de *werkwijze* van Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis. Met die informatie kan de dienstverlening verder verbeteren.

Hoe gaan we dit doen?

U krijgt de komende maanden maximaal drie keer een vragenlijst van TNO. Het invullen van een vragenlijst duurt ongeveer 15 minuten. U kunt kiezen voor schriftelijk invullen, online, of telefonisch (alleen als lezen een probleem voor u is).

Wat doen we met de gegevens?

Deelname aan het onderzoek is vrijwillig. Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis weet alleen *dát* u wel of niet meedoet aan het onderzoek. Uw antwoorden op de vragen blijven voor Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis onbekend en hebben ook *géén* invloed op de begeleiding. De ingevulde vragenlijsten worden anoniem verwerkt door TNO. Als u kiest voor online of telefonisch beantwoording van de vragenlijsten, weet TNO alleen uw emailadres of telefoonnummer.

Wat levert het u op?

U levert een bijdrage aan een meer klantvriendelijke en effectieve werkwijze in de Jeugdbescherming.

Na de laatste vragenlijst ontvangt u als dank een cadeaubon.

Voor meer informatie over het onderzoek kunt u zich wenden tot mevrouw Remy Vink (TNO): 0888 666 199 / remy.vink@tno.nl

---

Naam:

Handtekening:

Datum:

- Ja**, ik ga akkoord met deelname aan het onderzoek van TNO/Nederlands Jeugdinstituut. Ik heb het bovenstaande gelezen en begrepen. Dit formulier wordt bewaard in het dossier bij Jeugdbescherming Noord.

Ik kies de volgende manier van ontvangen en invullen van de vragenlijsten (kruis aan):

- Schriftelijk, met een kosteloze retourenveloppe, overhandigd door de medewerker
 Online (beveiligd): mijn emailadres is:

.....

- Telefonisch: mijn telefoonnummer is:

.....

En geschikte belmomenten zijn:

.....

- Nee**, ik wil niet meedoen aan het onderzoek, omdat (wat is daarvoor uw belangrijkste reden?):

.....

.....

Resp. nummer:

Bijlage 3 Vragenlijsten

To
Resp.nummer:

Dit onderzoek gaat over de manier van werken van de Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis en wat daarvan het *effect* is. Wij zijn benieuwd naar uw ervaringen met de *medewerker* en de *werkwijze* van de Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis en naar de *veranderingen* die dit voor u en uw gezin betekent. Met deze informatie kan de dienstverlening worden verbeterd.

In de vragenlijst vragen wij u steeds in hoeverre bepaalde uitspraken op u van toepassing zijn. U geeft dit aan door een kruisje te zetten onder het gewenste antwoord. Het gaat er om hoe u er *op dit moment* over denkt.

Er zijn geen goede of foute antwoorden.

Let op: soms moet u uit 4 mogelijkheden kiezen; soms uit 5 (zeer mee oneens, mee oneens, niet mee eens/niet mee oneens, mee eens, zeer mee eens).

De informatie wordt anoniem verwerkt en heeft geen invloed op de begeleiding van Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis. De medewerker die u begeleidt en de organisatie krijgen uw antwoorden niet te zien.

Gebruik de antwoordenvolp om de ingevulde vragenlijst gratis te versturen.

1. Uw geboortedatum:

.....

2. Geslacht:

- Man
- Vrouw

3. We vragen een aantal keren naar uw mening over uw kind. Vul deze vragen in voor het kind dat is aangemeld. Als meerdere kinderen zijn aangemeld, vul de vragen dan in voor het kind waar u zich het meest zorgen over maakt.

a. Is dit kind een jongen of een meisje?

- Jongen
- Meisje

b. Geboortedatum van dit

kind:.....

c. Wat is uw relatie tot dit kind?

- Ik ben de biologische ouder
- Ik ben de stiefouder
- Anders:

.....

4. Wat is uw leefsituatie?
- Ik ben alleenstaand ouder
  - Ik ben getrouwd / woon samen
  - Anders,
namelijk.....
5. Wat is de hoogste opleiding die u heeft afgemaakt?
- Basisonderwijs
  - Mavo/VMBO
  - Havo
  - VWO
  - Middelbare beroepsopleiding (MBO)
  - Hoger beroepsopleiding (HBO)
  - Universitaire opleiding (WO)
6. Heeft u behalve met Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis ook met andere hulpverleners te maken die u hulp bieden bij de situatie in uw gezin?
- Ja,
namelijk.....
  - Nee
7. Wat is volgens u de reden van aanmelding bij Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis?
- .....
- .....
- .....
- .....
8. Wat verwacht u van de begeleiding van Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis?
- .....
- .....
- .....
- .....
9. Wat wilt u bereiken met de begeleiding van Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis (wat heeft u nodig)?
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

10. a. Hoe veilig vindt u het in uw gezin? (omcirkel een ‘rapportcijfer’ – 0 betekent heel ONveilig; 10 is heel veilig)

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

b. Hoe veilig vindt u het voor uw kind?(omcirkel een ‘rapportcijfer’)

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Zet bij de volgende uitspraken telkens een kruisje in het hokje dat het meest op u van toepassing is (nee geldt niet, een beetje, behoorlijk of ja geldt helemaal). Denk daarbij aan het kind dat is aangemeld of het kind waar u de meeste zorgen over heeft (zie vraag 3).

Voorbeeld:

	<i>Geldt niet</i>	<i>Geldt een beetje</i>	<i>Geldt behoorlijk</i>	<i>Geldt helemaal</i>
<i>Ik voel me gelukkig met mijn kind.</i>		<i>X</i>		

Vul nu in:

	Geldt niet	Geldt een beetje	Geldt behoorlijk	Geldt helemaal
Ik voel me gelukkig met mijn kind.				
Mijn kind luistert naar mij.				
Ik voel me vrolijk als mijn kind bij mij is.				
Als mijn kind boos wordt dan kan ik het kalmeren.				
Ik heb een tevreden gevoel over mijn kind.				
Met mijn kind voel ik me prettig.				
Ik ben geduldig met mijn kind.				
Als mijn kind bij mij is voel ik me rustig.				
Ik ga gemakkelijk met mijn kind om.				
Ik geniet van mijn kind.				
Ik weet dat ik als opvoeder het goed doe.				

	Geldt niet	Geldt een beetje	Geldt behoorlijk	Geldt helemaal
Ik kan mijn kind goed corrigeren als dat nodig is.				
Als mijn kind verdriet heeft dan kan ik het troosten.				
Ik houd rekening met wat in het belang van mijn kind is.				
Ik <u>weet</u> dat Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis zorgen heeft over de veiligheid van mijn kind.				
Ik heb zelf ook zorgen over (de veiligheid van) mijn kind.				
Ik <u>begrijp</u> dat Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis zorgen heeft over de veiligheid van mijn kind.				
Ik ben het <u>ermee eens</u> dat er iets moet gebeuren om de zorgen over de veiligheid van mijn kind weg te nemen.				

Bij de volgende uitspraken zet u bij iedere uitspraak een kruisje in het hokje dat het meest op u van toepassing is: zeer mee oneens, oneens, eens, zeer mee eens.

	Zeer mee oneens	Mee oneens	Mee eens	Zeer mee eens
De mensen om mij heen accepteren mij.				
Mijn omgeving biedt mij een luisterend oor.				
De mensen om mij heen nemen me zoals ik ben.				
De mensen van wie ik hou steunen mij.				
Ik kan ondersteuning krijgen als dat nodig is.				
Ik heb een goede verstandhouding met de mensen om me heen.				

Ik kan terugvallen op de mensen om mij heen.				

LET OP: bij de onderstaande uitspraken kunt u telkens kiezen uit vijf mogelijkheden: zeer mee oneens, mee oneens, niet mee eens/niet mee oneens, mee eens, zeer mee eens.

	Ze er mee oneens	Mee oneens	Niet mee eens, niet mee oneens	Mee eens	Ze er mee eens
Ik heb mezelf heel goed onder controle.					
De dingen gaan precies zoals ik wil dat ze gaan.					
Ik heb mijn leven heel goed in de hand.					
Ik ga heel gemakkelijk met problemen om.					
Ik maak me niet snel druk.					
Ik ben prima in staat om het dagelijks leven goed te organiseren.					
Ik sta volledig achter de keuzes die ik maak.					
Ik heb heel veel vertrouwen in de toekomst.					
Ik heb altijd controle over het gedrag van mijn kind.					
Mijn kind gedraagt zich altijd zoals ik dat wil.					
Ik heb de opvoeding van mijn kind zeer goed in de hand.					
Ik ga heel goed om met mijn kind.					
Ik weet heel goed wat mijn sterke en minder sterke kanten als opvoeder zijn.					
Ik heb veel vertrouwen in de toekomst van mijn kind.					
Ik heb veel vertrouwen in mijn opvoedvaardigheden.					

	Zeer mee oneens	Mee oneens	Niet mee eens, niet mee oneens	Mee eens	Zeer mee eens
Ik leg me niet snel bij de gang van zaken neer.					
Ik verander dingen, als ik dat nodig vind.					
Ik neem altijd snel zelf initiatief.					
Ik vecht altijd voor zaken die ik echt belangrijk vind.					
Ik stuur het gedrag van mijn kind wanneer ik dat nodig vind.					
Ik grijp meteen in wanneer er problemen zijn met mijn kind.					
Ik zoek zelf naar oplossingen wanneer ik een probleem heb met mijn kind.					
Ik maak gebruik van advies of steun van mensen uit mijn omgeving als dat nodig is.					
Als er iets mis gaat, pak ik de draad altijd heel gemakkelijk weer op.					
Ik zorg voor duidelijke regels en structuur in huis.					
Ik houd rekening met wat mijn kind nodig heeft, gezien de leeftijd en problematiek van mijn kind.					
Ik en mijn partner trekken één lijn in de opvoeding					
Ik heb er vertrouwen in dat mijn gezin van Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis de steun of hulp krijgt die we nodig hebben.					
Ik realiseer me dat ik hulp nodig heb om mijn kind de zorg en veiligheid te kunnen geven die het nodig heeft.					

	Zeer mee oneens	Mee oneens	Niet mee eens, niet mee oneens	Mee eens	Zeer mee eens
Alles ging prima totdat Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis in ons gezin kwam. Zij hebben een probleem, niet wij.					
Ik wil echt gebruik maken van de steun, hulp en adviezen die Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis mij geeft.					
Ik vind het moeilijk om samen te werken met de medewerker van Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis.					
Wat ik ook zeg, ze verdraaien het zo dat het mij in een kwaad daglicht stelt.					
Het is wel terecht dat Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis bij mijn gezin betrokken is.					
De samenwerking met Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis heeft me hoop gegeven voor de toekomst.					
De medewerker van Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis en ik respecteren elkaar.					
Ik voel me betrokken bij de begeleiding door Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis.					
De medewerker van Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis en ik zijn het eens over wat het beste is voor mijn kind.					
Ik kan erop vertrouwen dat de medewerker eerlijk is en ook mijn kant van de dingen ziet.					

	Zeer mee oneens	Mee oneens	Niet mee eens, niet mee oneens	Mee eens	Zeer mee eens
Ik denk dat mijn kind het beter krijgt nu Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis betrokken is.					
Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis en ik willen hetzelfde bereiken.					
Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis heeft goed gezien dat er problemen in mijn gezin waren waar iets aan gedaan moest worden.					
De medewerker van Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis begrijpt niet wat ik allemaal al heb doorgemaakt.					
Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis helpt mij problemen in ons leven aan te pakken.					
Ik geloof dat Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis mijn gezin helpt sterker te worden.					
Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis is er niet op uit om mij te pakken.					

Toelichting of opmerkingen:

.....

.....

.....

.....

Dank u wel voor het invullen.

Stop de vragenlijst in de enveloppe met antwoordnummer van TNO. U hoeft geen postzegel te plakken. Doe de gesloten enveloppe in de brievenbus.

Als dank voor het invullen ontvangt u van ons een cadeaubon.

Dit onderzoek gaat over de manier van werken van de Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis en wat daarvan het *effect* is. Wij zijn benieuwd naar uw ervaringen met de *medewerker* en de *werkwijze* van de Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis en naar de *veranderingen* die dit voor u en uw gezin betekent. Met deze informatie kan de dienstverlening worden verbeterd.

In de vragenlijst vragen wij u steeds in hoeverre bepaalde uitspraken op u van toepassing zijn. U geeft dit aan door een kruisje te zetten onder het gewenste antwoord. Het gaat er om hoe u er *op dit moment* over denkt.

Er zijn geen goede of foute antwoorden.

Let op: soms moet u uit 4 mogelijkheden kiezen; soms uit 5 (zeer mee oneens, mee oneens, niet mee eens/niet mee oneens, mee eens, zeer mee eens).

De informatie wordt anoniem verwerkt en heeft geen invloed op de begeleiding van Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis. De medewerker die u begeleidt en de organisatie krijgen uw antwoorden niet te zien.

Gebruik de antwoordenvolpette om de ingevulde vragenlijst gratis te versturen.

1. We vragen een aantal keren naar uw mening over uw kind. Vul deze vragen in voor **hetzelfde kind** als bij de vorige vragenlijst. Indien u niet meer weet voor welk kind u die vragenlijst toen invulde, kies dan het kind dat is aangemeld. Als meerdere kinderen zijn aangemeld, vul de vragen dan in voor het kind waar u zich het meest zorgen over maakt.

a. Is dit kind een jongen of een meisje?

- Jongen
- Meisje

b. Geboortedatum van dit kind:

.....

c. Wat is uw relatie tot dit kind?

- Ik ben de biologische ouder
- Ik ben de stiefouder
- Anders:

.....

....

2. a. Hoe veilig vindt u het in uw gezin? (omcirkel een 'rapportcijfer': 0 betekent heel ONveilig; 10 is heel veilig)

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

b. Hoe veilig vindt u het voor uw kind? (omcirkel een 'rapportcijfer')

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Zet bij de volgende uitspraken telkens een kruisje in het hokje dat het meest op u van toepassing is (nee geldt niet, een beetje, behoorlijk of ja geldt helemaal).
Denk daarbij aan het kind dat is aangemeld of het kind waar u de meeste zorgen over heeft (zie vraag 1).

Voorbeeld:

	<i>Geldt niet</i>	<i>Geldt een beetje</i>	<i>Geldt behoorlijk</i>	<i>Geldt helemaal</i>
<i>Ik voel me gelukkig met mijn kind.</i>		<i>X</i>		

Vul nu in:

	Geldt niet	Geldt een beetje	Geldt behoorlijk	Geldt helemaal
Ik voel me gelukkig met mijn kind.				
Mijn kind luistert naar mij.				
Ik voel me vrolijk als mijn kind bij mij is.				
Als mijn kind boos wordt dan kan ik het kalmeren.				
Ik heb een tevreden gevoel over mijn kind.				
Met mijn kind voel ik me prettig.				
Ik ben geduldig met mijn kind.				
Als mijn kind bij mij is voel ik me rustig.				
Ik ga gemakkelijk met mijn kind om.				
Ik geniet van mijn kind.				
Ik weet dat ik als opvoeder het goed doe.				
Ik kan mijn kind corrigeren als dat nodig is.				
Als mijn kind verdriet heeft dan kan ik het troosten.				
Ik houd rekening met wat in het belang van mijn kind is.				
Ik <u>weet</u> dat Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis zorgen heeft/ had over de veiligheid van mijn kind.				
Ik heb/had zelf ook zorgen over (de veiligheid van) mijn kind.				
Ik <u>begrijp</u> dat Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis zorgen heeft/had over de veiligheid van mijn kind.				

	Geldt niet	Geldt een beetje	Geldt behoorlijk	Geldt helemaal
Ik ben het <u>ermee eens</u> dat er iets moest gebeuren om de zorgen over de veiligheid van mijn kind weg te nemen.				

Bij de volgende uitspraken zet u bij iedere uitspraak een kruisje in het hokje dat het meest op u van toepassing is: zeer mee oneens, oneens, eens, zeer mee eens.

	Zeer mee oneens	Mee oneens	Mee eens	Zeer mee eens
De mensen om mij heen accepteren mij.				
Mijn omgeving biedt mij een luisterend oor.				
De mensen om mij heen nemen me zoals ik ben.				
De mensen van wie ik hou steunen mij.				
Ik kan ondersteuning krijgen als dat nodig is.				
Ik heb een goede verstandhouding met de mensen om me heen.				
Ik kan terugvallen op de mensen om mij heen.				

LET OP: bij de onderstaande uitspraken kunt u telkens kiezen uit vijf mogelijkheden: zeer mee oneens, mee oneens, niet mee eens/niet mee oneens, mee eens, zeer mee eens.

	Zeer mee oneens	Mee oneens	Niet mee eens, niet mee oneens	Mee eens	Zeer mee eens
Ik heb mezelf heel goed onder controle.					
De dingen gaan precies zoals ik wil dat ze gaan.					
Ik heb mijn leven heel goed in de hand.					
Ik ga heel gemakkelijk met problemen om.					
Ik maak me niet snel druk.					
Ik ben prima in staat om het dagelijks leven goed te organiseren.					

	Zeer mee oneens	Mee oneens	Niet mee eens, niet mee oneens	Mee eens	Zeer mee eens
Ik sta volledig achter de keuzes die ik maak.					
Ik heb heel veel vertrouwen in de toekomst.					
Ik heb altijd controle over het gedrag van mijn kind.					
Mijn kind gedraagt zich altijd zoals ik dat wil.					
Ik heb de opvoeding van mijn kind zeer goed in de hand.					
Ik ga heel goed om met mijn kind.					
Ik weet heel goed wat mijn sterke en minder sterke kanten als opvoeder zijn.					
Ik heb veel vertrouwen in de toekomst van mijn kind.					
Ik heb veel vertrouwen in mijn opvoedvaardigheden.					
Ik leg me niet snel bij de gang van zaken neer.					
Ik verander dingen, als ik dat nodig vind.					
Ik neem altijd snel zelf initiatief.					
Ik vecht altijd voor zaken die ik echt belangrijk vind.					
Ik stuur het gedrag van mijn kind wanneer ik dat nodig vind.					
Ik grijp meteen in wanneer er problemen zijn met mijn kind.					
Ik zoek zelf naar oplossingen wanneer ik een probleem heb met mijn kind.					
Ik maak gebruik van advies of steun van mensen uit mijn omgeving als dat nodig is.					

	Zeer mee oneens	Mee oneens	Niet mee eens, niet mee oneens	Mee eens	Zeer mee eens
Als er iets mis gaat, pak ik de draad altijd heel gemakkelijk weer op.					
Ik zorg voor duidelijke regels en structuur in huis.					
Ik houd rekening met wat mijn kind nodig heeft, gezien de leeftijd en problematiek van mijn kind.					
Ik en mijn partner trekken één lijn in de opvoeding					
Ik heb er vertrouwen in dat mijn gezin van Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis de steun of hulp krijgt die we nodig hebben.					
Ik realiseer me dat ik hulp nodig heb om mijn kind de zorg en veiligheid te kunnen geven die het nodig heeft.					
Alles ging prima totdat Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis in ons gezin kwam. Zij hebben een probleem, niet wij.					
Ik wil echt gebruik maken van de steun, hulp en adviezen die Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis mij geeft.					
Ik vind het moeilijk om samen te werken met de medewerker van Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis.					
Wat ik ook zeg, ze verdraaien het zo dat het mij in een kwaad daglicht stelt.					
Het is wel terecht dat Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis bij mijn gezin betrokken is.					

	Zeer mee oneens	Mee oneens	Niet mee eens, niet mee oneens	Mee eens	Zeer mee eens
De samenwerking met Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis heeft me hoop gegeven voor de toekomst.					
De medewerker van Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis en ik respecteren elkaar.					
Ik voel me betrokken bij de begeleiding door Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis.					
De medewerker van Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis en ik zijn het eens over wat het beste is voor mijn kind.					
Ik kan erop vertrouwen dat de medewerker van Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis eerlijk is en ook mijn kant van de dingen ziet.					
Ik denk dat mijn kind het beter krijgt nu Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis betrokken is.					
Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis en ik willen hetzelfde bereiken.					
Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis heeft goed gezien dat er problemen in mijn gezin waren waar iets aan gedaan moest worden.					
De medewerker van Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis begrijpt niet wat ik allemaal al heb doorgemaakt.					
Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis helpt mij problemen in ons leven aan te pakken.					
Ik geloof dat Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis mijn gezin helpt sterker te worden.					

	Zeer mee oneens	Mee oneens	Niet mee eens, niet mee oneens	Mee eens	Zeer mee eens
Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis is er niet op uit om mij te pakken.					

Omcirkel bij iedere vraag het 'rapportcijfer' van 0 tot 10 dat u van toepassing vindt op de medewerker van Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis.

	N o o i t										A l t i j d
De medewerker luisterde goed, ik had het gevoel dat hij/zij mij begreep.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
De medewerker behandelde iedereen in mijn gezin even respectvol als unieke personen.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ik voel mij gehoord en serieus genomen door de medewerker.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
De medewerker deed wat hij/zij zei dat ze zou doen.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
De medewerker heeft gezien wat goed gaat in mijn gezin wat betreft de zorg voor en de veiligheid van mijn kind.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
De medewerker heeft mij ook verteld wat goed gaat in mijn gezin wat betreft de zorg voor en veiligheid van mijn kind.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
De medewerker heeft mij verteld welke zorgen de jeugdhulp heeft over mijn kind.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
De medewerker heeft zijn/haar mening gegeven, maar kon die ook wel bijstellen wanneer dat nodig was (bijvoorbeeld na uitleg van uw kant).	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
De medewerker heeft verteld welke concrete gedragingen van mij nodig zijn om aan te tonen dat mijn kind veilig is.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
De medewerker heeft mij geholpen om te bedenken welke vrienden en familie mij kunnen helpen om de veiligheid van mijn kind te verbeteren.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

	N oo it										Al tij d
De medewerker heeft mijn gezin en vrienden of familie actief betrokken om de zorgen van de jeugdhulp over mijn kind weg te nemen.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
De medewerker heeft iedereen op een begrijpelijke manier uitgelegd hoe veilig zij het voor mijn kind vond.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
De medewerker heeft iedereen vragen gesteld over wat goed gaat, wat niet goed gaat en wat er moet gebeuren om de zorgen over mijn kind weg te nemen.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
De medewerker heeft er voor gezorgd dat mijn kind ook goed begreep wat er gebeurde.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
De medewerker heeft er voor gezorgd dat mijn kind inbreng had in wat er moest gebeuren om de zorgen weg te nemen (bij heel jonge kinderen niet van toepassing).	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
De medewerker heeft mij betrokken bij beslissingen hoe de veiligheid voor mijn kind verbeterd kon worden.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
De medewerker heeft ook gevraagd hoe veilig ik vond dat mijn kind veilig was.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
De medewerker heeft mijn gezin geholpen een haalbaar veiligheidsplan te maken.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
De medewerker heeft mij het gevoel gegeven dat ik zelf oplossingen kon aandragen om de veiligheid van mijn kind te verbeteren.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
De medewerker heeft bij mijn gezin, vrienden en/of familie gecheckt of het veiligheidsplan werkt.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Ziet u verder nog veranderingen in uw gezin waarover u in bovenstaande vragen nog niet kon vertellen?

.....

.....

.....

.....

Heeft u opmerkingen over de werkwijze van de medewerker van Jeugdbescherming Noord/Veilig Thuis of tips om de werkwijze te verbeteren?

.....
.....
.....
.....

Stop de vragenlijst in de enveloppe met antwoordnummer van TNO. U hoeft er geen postzegel op te doen. Doe de gesloten enveloppe in de brievenbus.

Als dank voor het invullen ontvangt u van ons een cadeaubon.

T₀

Resp. nummer casus:

Naam medewerker:

.....

Wij vragen u om met de LIRIK een beoordeling van de veiligheid van de jeugdige te maken. Indien er meerdere kinderen uit het gezin bij Jeugdbescherming Noord zijn aangemeld, vult u de LIRIK in over de jeugdige waar de meeste zorgen over bestaan.

Geboortedatum kind:

.....

Reden van (aan)melding (geanonimiseerd):

.....
.....
.....
.....

1. Huidige veiligheid

A. Directe veiligheid			
☐ Ernstige bedreiging door handelen/nalaten ouder(s)/primaire opvoeder(s):			
☐ Ernstige kindermishandeling			
☐ Onvoldoende bescherming			
☐ Onvoldoende basiszorg			
☐ Opvoeder niet beschikbaar			
☐ Ouder(s) belemmeren zicht op / toegang tot jeugdige			
☐ Ernstige bedreiging door jeugdige zelf			
☐ Ernstige bedreiging door ander gezinslid / derde, namelijk:			
Zijn er vermoedens of aanwijzingen dat de jeugdige op dit moment in een levensbedreigende situatie verkeert of fysiek in gevaar is?	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend
Toelichting:			

B. Omgang ouder(s) – jeugdige			
Zijn er feiten die wijzen op recent:			
Lichamelijk geweld	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend
Psychisch geweld	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend
Lichamelijke verwaarlozing	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend
Emotionele verwaarlozing	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend
Seksueel misbruik	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend
Getuige van huiselijk geweld	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend
Opvoeding en verzorging:			
Bescherming en veiligheid	☐ zorgen	☐ adequaat	☐ onbekend
Basale verzorging	☐ zorgen	☐ adequaat	☐ onbekend
Emotionele warmte (ondersteuning)	☐ zorgen	☐ adequaat	☐ onbekend
Regels en grenzen	☐ zorgen	☐ adequaat	☐ onbekend

Stimulering	☐ zorgen	☐ adequaat	☐ onbekend	
Stabiliteit	☐ zorgen	☐ adequaat	☐ onbekend	
Anders:				
<i>Als één of meer onbekend:</i>				
☐ Ouder geeft geen inzicht in eigen handelen				
☐ Onvoldoende informatie beschikbaar				
Zijn er aanwijzingen voor bedreigend handelen of nalaten van de ouder(s)?				
	☐ veel	☐ enkele	☐ geen	☐ onbekend
Toelichting:				

C. Jeugdige				
Psychosociaal functioneren	☐ zorgen	☐ adequaat	☐ onbekend	
Lichamelijke gezondheid	☐ zorgen	☐ adequaat	☐ onbekend	
Vaardigheden en cognitieve ontwikkeling	☐ zorgen	☐ adequaat	☐ onbekend	
Anders:				
Zijn er kind-signalen die kunnen wijzen op kindermishandeling?				
	☐ veel	☐ enkele	☐ geen	☐ onbekend
Toelichting:				

D. Risico- en beschermende factoren				
Risicofactoren bij de ouder(s)				
Functioneren als opvoeder				
Eerder een kind mishandeld, verwaarloosd of misbruikt	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Ontoereikende pedagogische kennis en/of vaardigheden	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Bagatelliseren/ontkennen aangetoonde kindermishandeling	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Negatieve houding t.a.v. kind	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Persoonlijk functioneren				
Psychiatrische problematiek	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Verslavingsproblematiek	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Verstandelijke beperking	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Beschikbaarheid voor de jeugdige				
Fysiek afwezig	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Emotioneel afwezig	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Voorgeschiedenis				
Op jonge leeftijd (< 18 jaar) ouder geworden	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Zelf slachtoffer van kindermishandeling	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Eerder geweld gebruikt tegen personen	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Problematische partnerrelatie	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	

Anders:				
Risicofactoren bij jeugdige, gezin en omgeving				
Jeugdige				
Jong kind (< 5 jaar)	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Belaste voorgeschiedenis (bijv. prematuur)	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
(Ernstige) ziekte, handicap of beperking	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Gedrags- en/of ontwikkelingsproblemen	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Moeilijk temperament	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Ongewenst				
Anders:				
Gezin en omgeving				
Laag opleidingsniveau	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Eenoudergezin, stiefgezin, groot gezin	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Veel conflicten	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Huiselijk geweld	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Instabiel, ongeregeld leven	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Materiële/financiële problemen (werkloosheid, huisvesting)	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Ingrijpende levensgebeurtenissen	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Sociaal isolement/sociaal conflict	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Anders:				
Zijn er risicofactoren voor kindermishandeling?	☐ veel	☐ enkele	☐ geen	☐ onbekend
Toelichting:				
Beschermende factoren				
Ouder(s)	Gezin en omgeving	Jeugdige		
☐ Gevoel van competentie, draagkracht	☐ Steun informeel netwerk	☐ Sociaal vaardig		
☐ Positief zelfbeeld	☐ Steun formeel netwerk	☐ Positief zelfbeeld		
☐ Ondersteunende partner		☐ Bovengemiddelde intelligentie		
☐ Kan eigen jeugdervaringen hanteren		☐ Aantrekkelijk uiterlijk		
☐ Positieve jeugdervaringen		☐ Goede relatie belangrijke volwassene(n)		
☐ Kan steun vragen/profiteren van		☐ Egoveerkracht (stressresistentie)		
☐ Emotionele beschikbaarheid		☐ Bereid en in staat om te veranderen		
☐ Flexibiliteit				
☐ Bereid en in staat om te veranderen				
Anders:				
Zijn er beschermende factoren?	☐ veel	☐ enkele	☐ geen	☐ onbekend

Toelichting:

Conclusie huidige veiligheidssituatie	
☐ Er lijkt op dit moment geen sprake van kindermishandeling	Toelichting:
☐ Er is mogelijk sprake van kindermishandeling	
☐ er lijkt sprake van bedreigend handelen of nalaten van de ouder(s)	
☐ er zijn kindsignalen die daarop wijzen	
☐ er zijn risicofactoren bij de ouder(s)	
☐ er zijn risicofactoren bij jeugdige, gezin en/of omgeving	
☐ ouder geeft geen informatie of inzicht in eigen handelen	
☐ Er is sprake van feitelijk aangetoonde kindermishandeling	
☐ op dit moment	
☐ recent, maar gestopt	
☐ Er is sprake van een levensbedreigende situatie of direct fysiek gevaar	
☐ Onvoldoende informatie om een oordeel te vormen	

Hoe veilig vindt u het in het gezin op dit moment? (omcirkel een 'rapportcijfer' – 0 betekent heel ONveilig; 10 is heel veilig)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Hoe veilig vindt u het voor het kind op dit moment? (omcirkel een 'rapportcijfer' – 0 betekent heel ONveilig; 10 is heel veilig)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

2. Risicotaxatie

A. Aanvullende risicofactoren bij mogelijke of aangetoonde kindermishandeling			
☐ (Vermoedelijke) pleger heeft direct toegang tot de jeugdige			
☐ Derden hebben geen zicht op de jeugdige			
B. Wat kan er gebeuren?			
	Aard	Kans	
Mogelijke risico's voor de jeugdige	☐ Levensbedreigende situatie of direct fysiek in gevaar	☐ Groot	☐ Klein
	☐ Voortduren/herhaling van kindermishandeling	☐ Groot	☐ Klein
	☐ Ontstaan van kindermishandeling	☐ Groot	☐ Klein
	☐ Anders:	☐ Groot	☐ Klein

Verwachte gevolgen voor de jeugdige		☐ Zeer ernstig		☐ Ernstig		☐ Gering									
C. Beschermende factoren															
Zijn er beschermende factoren die de risico's kunnen verminderen?		☐ veel		☐ enkele		☐ geen		☐ onbekend							
Toelichting:															
Conclusie risico's voor de jeugdige															
Op dit moment		laag		☐ 1		☐ 2		☐ 3		☐ 4		☐ 5		Zeer hoog	
Toelichting:															
Bij voorziene veranderingen in de nabije toekomst		laag		☐ 1		☐ 2		☐ 3		☐ 4		☐ 5		Zeer hoog	
Toelichting:															

Dank voor het invullen. Stuur graag in een antwoordenvolpette naar TNO. Check of het respondentnummer er op staat.

T₂

Resp. nummer casus:

Naam medewerker:

.....

Wij vragen u om met LIRIK een beoordeling van de veiligheid van de jeugdige te maken.
Graag invullen over hetzelfde kind als bij de nulmeting (T₀)

Geboortedatum kind:

.....

1. Huidige veiligheid

A. Directe veiligheid			
☐ Ernstige bedreiging door handelen/nalaten ouder(s)/primaire opvoeder(s):			
☐ Ernstige kindermishandeling			
☐ Onvoldoende bescherming			
☐ Onvoldoende basiszorg			
☐ Opvoeder niet beschikbaar			
☐ Ouder(s) belemmeren zicht op / toegang tot jeugdige			
☐ Ernstige bedreiging door jeugdige zelf			
☐ Ernstige bedreiging door ander gezinslid / derde, namelijk:			
Zijn er vermoedens of aanwijzingen dat de jeugdige op dit moment in een levensbedreigende situatie verkeert of fysiek in gevaar is?	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend
Toelichting:			

B. Omgang ouder(s) – jeugdige			
Zijn er feiten die wijzen op recent:			
Lichamelijk geweld	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend
Psychisch geweld	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend
Lichamelijke verwaarlozing	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend
Emotionele verwaarlozing	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend
Seksueel misbruik	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend
Getuige van huiselijk geweld	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend
Opvoeding en verzorging:			
Bescherming en veiligheid	☐ zorgen	☐ adequaat	☐ onbekend
Basale verzorging	☐ zorgen	☐ adequaat	☐ onbekend
Emotionele warmte (ondersteuning)	☐ zorgen	☐ adequaat	☐ onbekend
Regels en grenzen	☐ zorgen	☐ adequaat	☐ onbekend
Stimulering	☐ zorgen	☐ adequaat	☐ onbekend
Stabiliteit	☐ zorgen	☐ adequaat	☐ onbekend
Anders:			
<i>Als één of meer onbekend:</i>			
☐ Ouder geeft geen inzicht in eigen handelen			
☐ Onvoldoende informatie beschikbaar			

Zijn er aanwijzingen voor bedreigend handelen of nalaten van de ouder(s)?	☐ veel	☐ enkele	☐ geen	☐ onbekend
Toelichting:				

C. Jeugdige				
Psychosociaal functioneren	☐ zorgen	☐ adequaat	☐ onbekend	
Lichamelijke gezondheid	☐ zorgen	☐ adequaat	☐ onbekend	
Vaardigheden en cognitieve ontwikkeling	☐ zorgen	☐ adequaat	☐ onbekend	
Anders:				
Zijn er kindsignalen die kunnen wijzen op kindermishandeling?	☐ veel	☐ enkele	☐ geen	☐ onbekend
Toelichting:				

D. Risico- en beschermende factoren			
Risicofactoren bij de ouder(s)			
Functioneren als opvoeder			
Eerder een kind mishandeld, verwaarloosd of misbruikt	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend
Ontoereikende pedagogische kennis en/of vaardigheden	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend
Bagatelliseren/ontkennen aangetoonde kindermishandeling	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend
Negatieve houding t.a.v. kind	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend
Persoonlijk functioneren			
Psychiatrische problematiek	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend
Verslavingsproblematiek	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend
Verstandelijke beperking	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend
Beschikbaarheid voor de jeugdige			
Fysiek afwezig	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend
Emotioneel afwezig	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend
Voorgeschiedenis			
Op jonge leeftijd (< 18 jaar) ouder geworden	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend
Zelf slachtoffer van kindermishandeling	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend
Eerder geweld gebruikt tegen personen	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend

Problematische partnerrelatie	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Anders:				
Risicofactoren bij jeugdige, gezin en omgeving				
Jeugdige				
Jong kind (< 5 jaar)	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Belaste voorgeschiedenis (bijv. prematuur)	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
(Ernstige) ziekte, handicap of beperking	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Gedrags- en/of ontwikkelingsproblemen	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Moeilijk temperament	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Ongewenst				
Anders:				
Gezin en omgeving				
Laag opleidingsniveau	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Eenoudergezin, stiefgezin, groot gezin	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Veel conflicten	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Huiselijk geweld	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Instabiel, ongeregeld leven	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Materiële/financiële problemen (werkloosheid, huisvesting)	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Ingrijpende levensgebeurtenissen	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Sociaal isolement/sociaal conflict	☐ ja	☐ nee	☐ onbekend	
Anders:				
Zijn er risicofactoren voor kindermishandeling?	☐ veel	☐ enkele	☐ geen	☐ onbekend
Toelichting:				
Beschermende factoren				
Ouder(s)	Gezin en omgeving	Jeugdige		
☐ Gevoel van competentie, draagkracht	☐ Steun informeel netwerk	☐ Sociaal vaardig		
☐ Positief zelfbeeld	☐ Steun formeel netwerk	☐ Positief zelfbeeld		
☐ Ondersteunende partner		☐ Bovengemiddelde intelligentie		
☐ Kan eigen jeugdervaringen hanteren		☐ Aantrekkelijk uiterlijk		
☐ Positieve jeugdervaringen		☐ Goede relatie belangrijke volwassene(n)		
☐ Kan steun vragen/profiteren van		☐ Egoveerkracht (stressresistentie)		

☐ Emotionele beschikbaarheid		☐ Bereid en in staat om te veranderen
☐ Flexibiliteit		
☐ Bereid en in staat om te veranderen		
Anders:		
Zijn er beschermende factoren?	☐ veel	☐ enkele
	☐ geen	☐ onbekend
Toelichting:		

Conclusie huidige veiligheidssituatie	
☐ Er lijkt op dit moment geen sprake van kindermishandeling	Toelichting:
☐ Er is mogelijk sprake van kindermishandeling	
☐ er lijkt sprake van bedreigend handelen of nalaten van de ouder(s)	
☐ er zijn kindsignalen die daarop wijzen	
☐ er zijn risicofactoren bij de ouder(s)	
☐ er zijn risicofactoren bij jeugdige, gezin en/of omgeving	
☐ ouder geeft geen informatie of inzicht in eigen handelen	
☐ Er is sprake van feitelijk aangetoonde kindermishandeling	
☐ op dit moment	
☐ recent, maar gestopt	
☐ Er is sprake van een levensbedreigende situatie of direct fysiek gevaar	
☐ Onvoldoende informatie om een oordeel te vormen	

Hoe veilig vindt u het in het gezin op dit moment? (omcirkel een 'rapportcijfer' – 0 betekent heel ONveilig; 10 is heel veilig)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Hoe veilig vindt u het voor het kind op dit moment? (omcirkel een 'rapportcijfer' – 0 betekent heel ONveilig; 10 is heel veilig)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

2. Risicotaxatie

A. Aanvullende risicofactoren bij mogelijke of aangetoonde kindermishandeling
☐ (Vermoedelijke) pleger heeft direct toegang tot de jeugdige
☐ Derden hebben geen zicht op de jeugdige

B. Wat kan er gebeuren?							
	Aard	Kans					
Mogelijke risico's voor de jeugdige	☐ Levensbedreigende situatie of direct fysiek in gevaar	☐ Groot	☐ Klein				
	☐ Voortduren/herhaling van kindermishandeling	☐ Groot	☐ Klein				
	☐ Ontstaan van kindermishandeling	☐ Groot	☐ Klein				
	☐ Anders:	☐ Groot	☐ Klein				
Verwachte gevolgen voor de jeugdige	☐ Zeer ernstig	☐ Ernstig	☐ Gering				
C. Beschermende factoren							
Zijn er beschermende factoren die de risico's kunnen verminderen?	☐ veel	☐ enkele	☐ geen	☐ onbekend			
Toelichting:							
Conclusie risico's voor de jeugdige							
Op dit moment	laag	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	Zeer hoog
Toelichting:							
Bij voorziene veranderingen in de nabije toekomst	laag	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	Zeer hoog
Toelichting:							

U maakt een inschatting in hoeverre de situatie in het gezin veranderd is. Hier gaat het niet alleen om veranderingen tijdens de periode van de begeleiding van Jeugdbescherming Noord (JBN) maar ook om dingen die eventueel nu, na afsluiting merkbaar zijn.

	Eerder slechter dan beter geworden	Niets veranderd	Wel wat verbeterd	Goed vooruit gegaan	Niet te beoordelen
Is de veiligheid in het gezin veranderd ten gevolge van de begeleiding van JBN?					
Is het gedrag van het kind veranderd ten gevolge van de begeleiding van JBN?					

Is er door het contact met JBN in het functioneren van het gezin iets veranderd?										
Is er door het contact met de medewerkers van JBN iets veranderd in de manier waarop de <i>moeder</i> het kind/de kinderen opvoedt?										
Is er door het contact met de medewerkers van JBN iets veranderd in de manier waarop de <i>vader</i> het kind/de kinderen opvoedt?										
Is bij de <i>moeder</i> door het contact met JBN het zicht op het gedrag van het kind (of de kinderen) verhelderd?										
Is bij de <i>vader</i> door het contact met JBN het zicht op het gedrag van het kind verhelderd?										
Is bij de <i>moeder</i> door het contact met JBN het zicht op de veiligheid van het kind/de kinderen verbeterd?										
Is bij de <i>vader</i> door het contact met JBN het zicht op de veiligheid van het kind/de kinderen verbeterd?										

Geef uw manier van werken bij *deze casus* aan.

Selecteer op een schaal 0 tot 10 de score die het best past bij hoe u het werken met dit gezin heeft ervaren. Er is geen goed of fout. Bij het ene gezin lukt het nu eenmaal beter dan in het andere gezin om ....

Per onderdeel kunt u daarom ook een toelichting geven maar dit hoeft niet.

	Nooit											Altijd
Luisteren en begrip hebben voor het gezin.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Ieder gezinslid als unieke individuen benaderen.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Doen wat ik zeg dat ik ga doen.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Ik kon mij dienstbaar opstellen.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Duidelijke mening geven maar ook mijn oordeel kunnen bijstellen.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

Toelichting (niet verplicht):

.....
 .....
 .....

	Nooit											Altijd
Eerlijk en direct naar gezinsleden over waar Jeugdbescherming Noord zich zorgen over maakt.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

Toelichting (niet verplicht):

.....
 .....
 .....

	Nooit											Altijd
Aandacht voor wat werkt in het gezin in de zorg voor en veiligheid van de kinderen.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Het gezin vertellen wat ik zie dat goed werkt in de zorg voor en veiligheid van de kinderen.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

Toelichting (niet verplicht):

.....
 .....
 .....

	Nooit											Altijd
Het gezin betrekken bij het uitzoeken wat er moet gebeuren om de zorgen van Jeugdbescherming Noord weg te nemen.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Oordelen over hoe veilig het voor de kinderen is.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Aan ouders, kinderen, netwerk en professionals communiceren hoe veilig het voor de kinderen in dit gezin is.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Focus op de specifieke opvoedingsgedragingen die het gezin moet laten zien zodat de kinderen veilig genoeg zijn om de zaak af te sluiten.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

Toelichting (niet verplicht):

.....
 .....
 .....

	Nooit											Altijd
De kinderen in het hulpverleningsproces betrekken.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

	Nooit											Altijd
De kinderen (helpen) hun stem te laten horen in de besluitvorming.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Ouders (helpen) hun stem te laten horen in de besluitvorming.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Gezinsleden vragen of het helpt wat professionals aan het doen zijn.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

Toelichting (niet verplicht):

.....
 .....
 .....

	Nooit											Altijd
Gebruik van SofS mapping technieken om de situatie van het gezin te leren begrijpen.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Gebruik van SofS mapping om duidelijk te maken wat goed werkt in het gezin.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Gebruik van SofS mapping om duidelijk te maken waar we ons zorgen over maken bij de kinderen.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Gebruik van SofS mapping om duidelijk te maken wat er moet gebeuren in het gezin.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Gebruik van de 'drie huizen', 'wizard, fairy, tovenaar', 'veilige huis' of andere hulpmiddelen om kinderen te helpen hun stem te laten horen.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

Toelichting (niet verplicht):

.....
 .....
 .....

	Nooit											Altijd
Bij gezinsleden en andere betrokken professionals het onderscheid maken tussen: schade uit het verleden en toekomstige gevaren.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
'Words en pictures' gebruiken om het kind de zorgen van Jeugdbescherming Noord uit te leggen.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

	Nooit											Altijd
'Words en pictures' gebruiken om ouders de zorgen van Jeugdbescherming Noord te helpen begrijpen.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

Toelichting (niet verplicht):

.....
 .....
 .....

	Nooit											Altijd
Gebruik van schaalvragen (1 – 10 vragen) bij gezinsleden en professionals om de veiligheid van het kind te beoordelen.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Onderscheid maken tussen de sterke kanten en beschermend handelen van gezinsleden.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Nagaan of gezinsleden de SofS mapping begrijpen.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

Toelichting (niet verplicht):

.....
 .....
 .....

	Nooit											Altijd
Veiligheidsdoelen communiceren zodat het gezin weet hoe het kan werken aan de zorgen van Jeugdbescherming Noord.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Veiligheidsplannen met gezinsleden en professionals maken waaruit overeenstemming blijkt over hoe het kind veilig blijft.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Met gezinsleden bespreken hoe de voorgestelde hulp ervoor zorgt dat het kind veilig blijft.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Met ouders er aan werken hoe zij zo veel mogelijk vrienden en familieleden kunnen betrekken om het kind veilig te houden.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Bij gezinsleden en veiligheidsnetwerk checken of het veiligheidsplan werkt.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

	Nooit											Altijd
Met gezinsleden en veiligheidsnetwerk werken aan het verfijnen of aanpassen van onderdelen in het veiligheidsplan die niet werken.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

Toelichting (niet verplicht):

.....
 .....
 .....

	Nooit											Altijd
Het kind/de kinderen betrekken.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
De moeder betrekken.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
De vader betrekken.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Grootouders of andere familieleden betrekken.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

Toelichting (niet verplicht):

.....
 .....
 .....

Wat heeft u nog meer gedaan om de belangrijkste casus-uitkomsten te bereiken?

.....
 .....
 .....
 .....
 .....

Opmerkingen

.....
 .....
 .....
 .....

Dank voor het invullen. Stuur graag in een antwoordenveloppe naar TNO. Check of het respondentnummer er op staat.

Bijlage 4 Samenstelling begeleidingscommissie

De begeleidingscommissie bestond uit:

- Prof. Dr. Tom van Yperen (Rijksuniversiteit Groningen en NJi) (voorzitter)
- Drs. Linda Voigtlander (De Waag)
- Drs. Annemieke Wolthuis (Verwey Jonker-instituut)
- Drs. Harry van den Bosch (Jeugdzorg Nederland) (gedeelte van de periode)
- Tim Mulder MSc. (Augeo Jongeren Taskforce) (gedeelte van de periode)